

Primorski dnevnik

Postuma plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 400 lir

Leto XXXVII. Št. 288 (11.110)

TRST, nedelja, 6. decembra 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebui, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojškim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

Glas iz Redipuglie

Na kraju, ki je nima priča tragedije prve svetovne vojne, v Redipugli, se bodo danes zbrali tisoči in tisoči ljudi, ki se bodo v preteklih dneh vseh slojev, različnih političnih tendenc in različnih jezikov, da z enotno manifestacijo izpovedo prav na tej idealni točki evropskih sekant odločno zavzetost za mir v Evropi in v svet. Odmev te manifestacije se bo združil z odmevi vseh tistih, ki so se v preteklih dneh vseh slojev, različnih političnih tendenc in različnih jezikov, da z enotno manifestacijo izpovedo prav na tej idealni točki evropskih sekant odločno zavzetost za mir v Evropi in v svet.

Ogromni arzenali konvencionalnega in jedrskega orožja, ki sta jih obe veliki sili v preteklih letih in jih se vedno polnita v navi samoumevalni oboroževalni tekmi z vedno bolj izpopolnjenimi sredstvi za uničevanje ljudi in dobrin, so mora, ki leti nad človeštvom, predsest nad Evropo, so grožnja, ki se lahko v vsakem trenutku spremeni v katastrofo za vse.

Zdaj se je proti tej grožnji treba boriti, kajti prepoved bi bilo v trenutku, ki bi grožnja prenehala biti samo to. To spoznanje je danes prav tako močno prisotno, kot je močno prisotna zavest, da je močeno s prisotnostjo milijonov in milijonov po vsem svetu pripravili ob svetovni veliki do tega, da odstopita od konfrontacije s pozicij čimvečje sile, da prenehata z oboroževalno tekmo, da zmanjšata ali celo izpraznita svoje arzenale, da se odpravita izdelovanju novih vrst celinskega in strateškega orožja, da skratka odstopita od politike sile in prisile in pristopita k uveljavljanju politike miru in ljubezni.

Eden od dokazov učinkovitosti takega pritiska je nedvomno tudi obnove dialoga med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami Amerike, ki sta ga prejimala sovjetska intervencija v Afganistanu na eni ter militaristično razpoloženje v ZDA zlasti po Reaganovi volitvi na drugi. Res je, da danes še ni močeno predvideti, če bo prišlo in kakšni bodo konkretni rezultati ženeških pogovorov o omejevanju raketne oborožitve na evropski celini, toda že dejstvo, da je do njih prišlo je pozitivno in spodbudno za vse tiste sile, ki so se zlasti v Evropi zavemale za obnove dialoga. Nobena od dvoma ne more biti, da v tem oziru mnogo odvisno prav od tega, koliko bo mirovniški pritisk na politika obeh veliki konstanten in celovit tudi znotraj obeh držav, koliko bodo države, vključene v en ali drug vojaški pakt, odločne v svojem čuvanju neodvisnosti in v zoperstavljanju vsiljenosti in nametanju ofenzivnega raketnega orožja na svojih tleh.

V tem je bistveni pomen mirovniških manifestacij, ki so zaleje vse Evrope v tesnobnem občutju ob odkritju izraženih namerah, da naj bi prav Evropa postala poligon za preizkušanje moči veliki na koži svojih držav in narodov v kričečem nasprotju s tem, kar so evropske države vključno s Sovjetsko zvezo in tudi z Združenimi državami Amerike, svedoče sklenile v Helsinkih s sprejemom znane listine o evropski varnosti in sodelovanju in tudi s tem, kar je zaželeni cilj madridske konference in posebne zasedanja generalne skupščine Združenih narodov za razorožitev, ki bi se morala začeti sredi prihodnjega leta kot nadaljevanje prvega zasedanja iz leta 1978, ki pa — kot je žal pokazalo zaostrovanje oboroževalne tekme — ni dalo pričakovanih rezultatov.

Svet razpolaga z vsemi instrumenti za izvajanje politike dopravljanja miru in ljubezni, ki se sproti pojavljajo v medsebojnih trenjih na različnih ravneh. Ti instrumenti so poleg splošnih znanih deklaracij o človekovih pravicah, helsinške listine in sama Organizacija združenih narodov s svojo vlogo svetovne skupščine. Potrebna je samo politična volja, da se ti

in še drugi splošni in dvostranski instrumenti aktivirajo in sprejeti sklepi konkretizirajo. Da je to z dobro politično voljo mogoče sta — kot morda edina svetla točka po Helsinkih — dokazali prav naši sosedni državi Italija in Jugoslavija s tem, da sta kljub svoji različni kolokaciji — Italija kot članica NATO in Jugoslavija kot nevrščena država, znali premostiti tisto, kar je v preteklosti kalilo njune medsebojne odnose in doseči sporazumno rešitev ne samo vprašanja meja, pač pa tudi celotnega kompleksa nadaljnjih medsebojnih odnosov in s tem ustvarili v tem delu Evrope konkreten zgled za sožitje.

Današnja mednarodna manifestacija za mir v Redipugli, podobno kot ona, na kateri so se včeraj zbrali v Celovcu predstavniki borcev za svobodo iz treh sosednjih držav Italije, Avstrije in Jugoslavije, ima tudi zato obsežnejši, ki ji še bolj dviga pomen, ker se v svetu mnogih nevarnih žarišč odziva na mnogih trilkotih odprtih meja med tremi sosednimi državami z različno mednarodno opredeljenostjo, a tudi s skupno težnjo po miru in sodelovanju.

Iz Redipuglie se zato ne bo dočel glas mrtvih, marveč glas živih, da bi ne bilo več mrtvih za zdaj vojni in nasilja, da bi bil svet varnejši, svobodnejši in lepši za vse.

Spadolini zdaj zašel v težave z zavezniki

KD in PSDI mu očitata popuščanje zahtevam KPI glede večjih dotacij krajevnim upravam

RIM — Če je popuščanje vlade pri vprašanju večjih dotacij občinam in pri odložitvi glasovanja o 1. členu finančnega zakona (ki določa zgornjo mejo proračunskega primanjkljaja 50.000 milijard lir) nekoliko omilila opozicijo KPI v senatni skupščini, je po drugi strani izpostavilo Spadolinija ostrim kritikam iz vrst samih zaveznikov. Navzlic njegovim zatrjevanjem, da je oba skiepa sprejel v popolnem soglasju z načelniki senatnih skupin vladnih strank, so ga včeraj odkrito napadli tako demokršćanska načelnika parlamentarnih skupin De Giuseppe in Bianco, ki nasprotujeta večjim državnim nakazilom krajevnim upravam (ki so v večini v rokah leve), kot sam tajnik PSDI Longo, ki mu očita da sprejema zahteve komunistov, medtem ko zavrača predloge za zaveznikov (njegov konjček so pokojnine za državne uslužbenke).

Tudi med samimi ministri se zdi soglasje bolj navidezno. Tako je včeraj socialistični finančni minister Formica zatrdil, da davčnih dohodkov ni več mogoče višati, a je izrazil hkrati pomisleke glede upravičenosti klestenja po nekaterih socialnih postavkah proračuna, zaradi česar je zahteval preverjanje na vladni ravni pred dokončnim glasovanjem o proračunskih dokumentih.

V takih razmerah je imel včeraj

Spadolini ves dan mrzlične telefonske posvete z najvišjimi voditelji KD, PSI, PSDI, PLI in svoje republikanske stranke, ki sestavljajo vladno koalicijo, iz katerih se je poročila odločitev, da se predsednik vlade sestane prihodnji teden s tajniki 5 strank, da preverijo ustreznost proračuna in na splošno vladne gospodarske politike sprejetim sporazumom.

Medtem se razprava o finančnem zakonu premika v senatu le zelo počasi. Včeraj so odobrili šele njen 3. člen (ki dodeljuje 7.000 milijard industrijskega in socialne dajatve in ustanavlja sklad za investicije s 6.000 milijardami), delo pa bodo nadaljevali v sredo. Da je živčnost že zajela tudi Spadolinija dokazuje njegova odločitev, da sledi od blizu vsej razpravi in da bo zato imel v sredo nadaljnji srečanje tako z »gospodarskimi« ministri, kot tudi s sindikalnimi voditelji Lamo, Carnitiem in Benvenuto prav na sedežu senata, v palači Madama. Prav tako v sredo bodo objavili dokument KPI o evropski politiki, ki je po prvih vesteh osnovan na treh načelih: načrtovanju (s sodelovanjem države), reformi parlamenta (z odpravo ene izmed zbornic) in vlade (z ukinitvijo nekaterih ministrstev in ustanovitvijo »gospodarskih departmajev«) ter uveljavitvi gospodarske demokracije (pri čemer KPI poziva k sodelovanju strokovne in upravne kadre).

Posvet o Jadranu, morju sodelovanja

ANCONA — »Jadran, križpotje sožitja in sodelovanja« je naslov mednarodnega zasedanja o Jadranskem morju, ki se je začelo včeraj v Anconi. Na njem sodelujejo predstavniki Italije, Jugoslavije in še nekaterih drugih evropskih držav. V imenu jugoslovanske delegacije je spregovoril Vatroslav Vekarić, ki je poudaril nujnost povečanja prizadevanj za čim večjo razorožitev v Evropi ter za odpravo vseh jadrskih izstrelkov z območja Sredozemskega morja. Spregovoril je tudi evropski poslanec, podpredsednik evropskega parlamenta Mario Zagari, ki je osredotočil svoj poves na »nadse pozitivno« oceno italijansko-jugoslovanskih odnosov.

Medtem pa prihajajo od vsepovsod pozivi sovjetskimi voditelji, naj pozikajo gonjo proti Saharom, ki jo vodi Lech Walesa. Čeprav noben udeleženec srečanja ni hotel povedati novinarjem, o čem so se pogovarjali, se je v Varšavi razvedelo, da so ponovno spregovorili o vlogi Cerkve pri razreševanju najbolj zapletenih sporov med Solidarnostjo in oblastmi. Posebno pozornost naj bi posvetili zaostrovanju ozračja po policijskem napadu na šolo za galisike oficirje in se posebej predlogu poljske partije, naj parlament podeli vladno pooblastilo. Če bo sejem sprejel predlog PZDP, namerava sindikat organizirati splošno stavko, kar bi seveda še bolj zaostrojilo ozračje napetosti v poljski državi. V tem primeru bi morala ponovno posredovati Cerkve kot moralno najmočnejša družbena sila.

Torej na Poljskem se tudi v primeru zadnjega predloga PZDP ponovno pripravlja že večkrat preizkušeni scenarij. Najprej obe strani radikalizirata svoji stališči. Sam Walesa je zagrozil, da bo sindikat odgovoril na sprejem posebnih pooblastil za vlado s splošnimi stavkami. Iz nasprotni strani pa je odgovoril sekretar GK PZDP Olszowski, ki je obtožil Solidarnost, da noče sodelovati pri reševanju sedanjih gospodarskih težav in da računa na spopad. Nato pa se postopoma začnejo ponovno uveljavljati zmerniška stališča in prav pri tem prihaja do izraza posredovalna vloga poljske Cerkve.

Včeraj so se končali tudi pogovori med zahodnimi bančnimi ustanovami in poljsko vlado o 2,4 milijarde dolarjev, ki bi jih moral Poljska že letos vrniti. Ker pa ni sposobna zbrati omenjenih vsot so se domnili, da ji bodo še naprej dajali manjša posojila, če bo do konca leta plačala vsaj 450 milijonov dolarjev obresti. Vendar vse kaže, da Poljska tudi tega ne bo sposobna napraviti.

Snabi Saharova preprečili odhod k tistu v Gorki

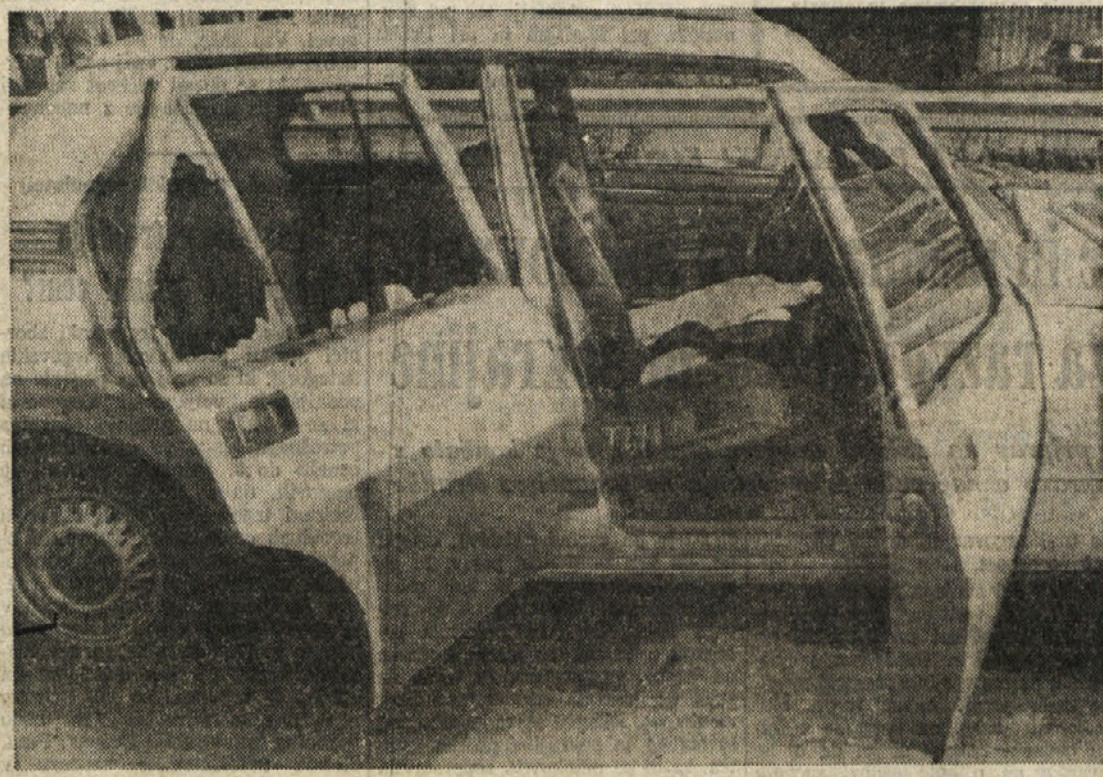
MOSKVA — Po treh urah »prepravljanja« sta neznanca (bržnoge agenta KGB) izpustila snahovskega fizika in disidentna Saharova Lizo Aleksejevo, ki sta jo

Pred štiridesetimi leti na današnj dan se je pred posebnimi fašističnimi sodiščem v Trstu končalo zasliševanje obtoženec drugega tržaškega procesa. Tržaški dnevnik »Il Piccolo« je takrat namerikal proces obširna poročila, ki so bila seveda vsa uglasena na isto stran: kako so trbiški bombisti in »bovski požigalci« priznali svoje zločine. Govor je o eu-mazani volunsmi dejavnosti in še o marsičem. Vse to seveda v tonu, ki ga je veleval črni režim, ko je zrežiral farsno, ki jo je sam nazval proces. In že od vsega začetka je bilo jasno, kako se mora proces končati.

NASILNI KONEC FAŠISTIČNE KARIERE SODNIKOVEGA SINA

V oboroženem spopadu s policijo ubit rimski neofašist Alessandro Alibrandi

V spopadu policista težko ranjena - Neofašisti zbežali s policijskim avtom

RIM — Neofašist Alessandro Alibrandi, 21-letni sin rimskega sodnika Alibrandija, je včeraj podlegel ranam, ki jih je zadobil v spopadu s policijsko izvidnico na Flamini pred Rimom, kjer sta bila težje ranjena tudi dva agenta, trem teroristom pa je uspelo zbežati.

Včeraj nekaj minut pred 13. uro je trilašna policijska izvidnica v avtomobilu nadzirala Flamini, ko so agenti pred neko gostilno v Labaru opazili, da širil izpod jopice nekega mladeniča pištola. Z avtom so se mu počasi približali, a v trenutku, ko so se hoteli pognati proti njemu z naprženimi pištolami, so jih zasuli strelci teroristov, ki jih policijski manever ni presenetil. Vodja izvidnice Barbuti je težko ranjen oblezel v avtomobilu, agent Capobianco je zadet padel v avtomobilu, medtem ko je soferja D'Erri uspelo sprožiti rafal proti teroristom, ki je smrtno zadel Alibrandija.

Teroristi so svojega ranjenega pajdaša pustili na asfaltu, se polastili policijskega avta in zbežali proti Rimu. Po nekaj kilometrih so se znebili policijskega avta, z orožjem prisilili nekega voznika, da jim je odstopil svoje vozilo, katerim so prispeli vse do Rima.

Takoj po atentatu so ranjenega nemudoma prepeljali v bolnišnico. Za Alibrandija ni bilo več pomoči, saj so ga policijski strelci zadeli v glavo in mu prestrelili možgane. Zdravniki se sedaj trudijo za agentom Capobiancom, ki ima prestreljena pljuča, jetra in želodec ter na dveh mestih prizadeto hrbtenico. Vodja izvidnice Barbuti je bil tudi ranjen v trebuh, a kroglice mu niso prizadele pomembnejših organov. Ranjenca so že obiskali predsednik Pertini, notranji minister Rognoni in vodja policije Coronas.

Medtem pa skušajo preiskovalci izslediti bežečo trojico. Dva sta baje Giorgio Vale in Stefano Soderini, tretji pa bi lahko bil Giorgio Rau, ali celo vojaški vodja NAR Gilberto Cavallini.

Za sedaj pa je nesporno le dejstvo, da je sodnim oblastem na razpolago Alibrandijevo truplo. Tokrat je smrt končno prekinila njegovo fašistično kariero, ki jo je začel kot 17-letni pretepač in skvadec. Skoraj vedno se je s pomočjo ugodnega očeta izmikal roki pravice, da je sodstvo izdal proti njemu sodni progon šele pred dobrim letom, ko so ga obtožili, da je vpleten v bolonjski pokol.

Na sliki (Telefoto AP) policijski avto, s katerim so neofašisti zbežali.

PO TREH DNEH KONSTRUKTIVNIH POGOVOROV V BEOGRADU

Končano prvo delovno zasedanje o reviziji videmskega sporazuma

Uradni delegaciji Italije in Jugoslavije bosta nadaljevali delo januarja v Novi Gorici

BEOGRAD — Uradni delegaciji Italije in Jugoslavije, ki ju vodi ambasador Massimo Casilli d'Aragona in Fone Poljsak ter ju sestavljajo visoki funkcionarji ministrstev za zunanje in notranje zadeve, za finance in zaklad obeh držav ter zastopniki na eni strani dežele Furlanije - Julijske krajine, na drugi pa SR Slovenije, sta včeraj zaključili prvo delovno zasedanje za revizijo sporazuma o osebnem obmejnem prometu.

Smoter zasedanja, ki se bo po poročanju italijanskih tiskovnih agencij nadaljevalo konec januarja v Novi Gorici, je dopolnilo določila videmskega sporazuma z novimi normami, ki naj še nadalje olajšujejo izmenjave v prid prebivalstva ob obeh straneh meje. Po istih virih so se na tridnevni

pogovorih v Beogradu v bistvu sporazumilo o izboljšavah pri prehodih oseb, ki naj bi bili omogočeni prebivalstvu širšega področja Slovenije in Hrvaške ter Furlanije Julijske krajine, pri čemer sta delegaciji sestavili podroben seznam občin.

Na tem delovnem zasedanju sta obe delegaciji pripravili tudi vsto predlogov glede olajšav pri izvajanju kmečkih del, pri spodbujanju kulturnih umetnostnih in športnih izmenjav ter so baje tudi potrdili lastninske pravice italijanskih državljanov na jugoslovanskem obmejnem področju, ki je predmet sporazuma. Konec januarja pa bosta obe delegaciji obravnavali v Novi Gorici vprašanja pravilnika za promet blaga, cestnih in pomorskih prevozov ter druge probleme gospodarskega in finančnega značaja. Italijanski komentatorji ugotavljajo, da poteka delo v prijateljskem in konstruktivnem vzdušju, ki označuje odnose med obema državama še zlasti po podpisu osimskih sporazumov in po nedavnem obisku zunanega ministra Colomba v Beogradu.

To izpričujejo predvsem številne manifestacije proti oborožitvi, katerih se demonstracije zavemajo za odstranitev vseh jedrskih rakiet v Evropi. Ceausescu je nato še enkrat zahteval, naj velisil u-potevata upravičene želje Evropejcev in naj se v Zenevi čimprej sporazumeta o zmanjšanju jedrskega orožja in o njegovi dokončni odstranitvi z evropske celine. Obenem pa naj se prizadevata tudi za zmanjšanje konvencionalnega orožja.

ZAGREB — Zagrebški center za italijansko kulturo je v galeriji za sodobno umetnost glavne-ga mesta Hrvatske priredil razstavo risb in slik italijanske trans-avangarde.

VČERAJ V CELOVCU

Srečanje partizanov dežel Alpe-Adria

CELOVEC — Včeraj zjutraj je bilo v glavnem mestu Koroške srečanje Alpe-Jadran žrtve vojne in borcev proti nacifasizmu. Srečanje, ki so ga to pot priredile koroške organizacije preganjan-cev in partizanov, ki se sklicu-jejo na različne politične in druž-bene koncepte, od ljudske stran-ke, socialnih demokratov, organi-zacije KZ Werbandt, zveze koroških partizanov in zveze slovenskih izseljencev. Iz dežele Furlanije - Julijske krajine je prišlo močno zastopstvo bivših borcev, ki so vključeni v VZPI-ANPI iz Trsta, Gorice, Vidma in Pordenona. V zastopstvo so bili vključeni tudi predstavniki političnih preganjan-cev, ANPPI in ANED, iz Trsta so bili poleg predstavnikov VZPI-ANPI tudi predstavniki Združenja aktivistov NOV (Neva Lukež) predstavnik Zveze vojnih invalidov NOV (Ljorže Brišček) in zastopnik ANED (Ferdinand Zidar).

Zelo močno je bilo zastopstvo iz dveh socialističnih republik Slove-nije in Hrvaške. Slovensko dele-gacijo je vodil predsednik ZZZ Slovenije Vipotnik, hrvaško pa ge-neral Naletilić.

Srečanje se je začelo v jutranjih urah na pokopališču Annabichl s

VLADIMIR KENDA

E' finito l'interrogatorio dei 59 imputati al Tribunale Speciale
Come fu sconsigliato in attentato al Duce
nella drammatica confessione del terrorista
Kaus che doveva compierlo nel 1938 a Caporetto
I dinamitardi di Tarvisio e gli incendiari di Plezzo ammettono i loro crimini
Il momento decisivo

Danes ob 11. uri v Redipugli množična manifestacija za mir v svetu

LJUDJE IN KULTURA

PRILOGA
PRIMORSKEGA DNEVNKA
O KULTURNEM DOGAJANJU
V ZAMEJSTVU

Kaj nam pomenijo Tomažič in tovariši

Rafal, ki je 15. decembra 1941 pokosil na openskem strelšču Pinka Tomažiča, Viktorja Bobka, Ivana Ivančiča, Simona Kosa in Ivana Vadjala ter veliki proces, ki so ga pred tem fašistične oblasti inscenirale z velikim hrupom proti 60 slovenskim protifašističnim borcev, sta dogodki, ki sta odprla globoke rane v srcu slovenskega naroda. Pomenita pa tudi enega izmed mejnikov naše borbe za svobodo in samoodločbo.

Ne bi tu povzemali zgodovine procesa, kajti o tem bo v dneh, ko proslavljamo 40-letnico ustrelitve petih slovenskih junakov, še veliko napisanega in povedanega. Veliko je tudi že bilo napisanega, čeprav lahko zatrdimo, da zgodovinarji in raziskovalci niso opravili še vsega dela in da bo potrebno še marsikaj osvetliti glede procesa, kot tudi glede protifašistične dejavnosti Slovencev na Primorskem pred drugo svetovno vojno.

Besede in spomini pa nas, v tem pozabljenem času večkrat samo oplazijo. Zgodovinski spomin opesča, ali pa se izprazni v puhlih letnicah. In, vendar ponuja preteklost dragocene izkušnje, ne gre tu za konfeksijske formule, ki naj veljajo za vekomaj, gre za živ, kritičen in tudi avtokritičen odnos s preteklostjo. Ko brskamo po tem, kar je bilo, najdemo, hočeš nočeš, del sebe, del naše lastne biti, ki ni samo sedanjost, ki je tudi včeraj in jutri. Del sebe najdemo tudi v predvojnem fašističnem gibanju na Primorskem, v drugem tržaškem procesu, v ustrelitvi Tomažiča in tovarišev. To obdobje, ta boj odkrivata izjemne človeške, kulturne in politične izkušnje.

V večkrat so bile poti slovenskih antifašistov različne. Vizije in načrti posameznikov in skupin so se razlikovali. Upor ni potekal brez drugačnih gledanj, brez ideoloških in kulturnih razlik. To je bilo, ker drugače ni moglo biti, vendar tembolj se je boj organiziral, tem hušji je bil pritisk, tem čistejšje so postale nekatere osnovne smeri. V nevarnem ilegalnem ognju je Pinko Tomažič zelo jasno izrazil potrebo po skupni antifašistični fronti. Izrazil je tudi misel, da se je treba boriti proti fašizmu z oboroženo vstajo, ki naj dvigne ves slovenski narod. Te misli je Tomažič izrekel pred-

no so v okupirani Ljubljani ustanovili Osvobodilno fronto slovenskega naroda.

Če se danes ozremo v predvojni antifašistični boj na Primorskem, če pregledamo akte procesa, bomo tudi jaz, ti in oni našli trenutke, misli, prizore, ki nas bodo na različne načine prevzeli in pretresli; pogled v zgodovino ni začetan z uravnilovko, kot je tudi res, da zgodovina ustvarja razlike. Vendar mora biti pogled »čist« in odprt, razlika mora pomeniti možnost in vabilo k soočenju in ne pretveze za manipulacijo. Iz samih aktov drugega tržaškega procesa je jasno, da se posamezniki in skupine niso odpovedali svojemu prepričanju, borili pa so se na okopu, ki je povezoval vse, onstran okopa je bil fašistični zmaj. Tudi takratni italijanski tisk je ob koncu procesa zmetal vse v koš »protidržavnih in protirežimskih elementov«.

Vez s sedanjostjo in preteklostjo. Napačno je primerjati pretekli čas s sedanjim zato, da ugotovimo, kakšne šleve smo danes in kakšni heroji so bili včeraj. Pod fašizmom je bil pritisk na Slovence in demokratično misleče ljudi izjemen; dogajal se je s pištolo za tilnikom. In tudi upor je bil zato izjemen. Danes so stvari drugačne, vsekakor boljše, vendar pritiski na nas obstajajo: odkriti in prikriti. Temu, kar danes pravimo mlačnost, pomanjkanje vrednot, potreba po zvezdi danici, ki jo večkrat prekrijejo meglice, so pasti, ki niso tu slučajno. Dokončnih receptov proti tem strupom verjetno ni, vendar nekaj lahko pomeni tudi zavest, da nam ni bila nobena ped svobode podarjena. Ta zavest noče biti samotolažba (gorje, da bi bila), ampak znak za to, da pot ni zaključena in da terjajo nove borbe spretnosti, ki sedaj niso streljanje s puško, in navdušenje, ki ni vedno zaljubljenost, ampak tudi rutina in utrjenost.

Tudi kljub tem sivim gredam moramo delati, upirati se in ustvarjati načrte za jutrišnji dan: odločno in samokritično, skratka, živo. Vitalistični napoji se nam včasih zdijo prazni in vendar v globlji čutimo, da so nam potrebni. Smo pač tu z našimi napakami in z našimi napori, ki so vsestranski. Smo tu s prepričanjem, da ravnomo prav, vendar moramo biti tudi toliko pošteni, da ne zabrišemo dvomov.

Tomažič je v predsmrtnem pismu tovarišem zapisal: »Ko boste analizirali naše delovanje, boste gotovo našli ogromno napak in hib... Vediti pa, da smo se vedno borili z vsemi silami proti meščanstvu, za zmago delovnih množic.«

Odločnost in dvom, dvom in odločnost sta kvaliteti razuma in srca, ki morata spremljati vsako gibanje, ki želi spreminjati čas, okolje, skratka, stvarnost za polnejši, vrednejši in bogatejši jutri.

ACE MERMOLJA

MNENJA KULTURNO PROSVETNIH DELAVCEV

Kako dežela deli denarne podpore

Razdelitev denarnih podpor za razvoj in širjenje kulturnih dejavnosti v Furlaniji - Julijski krajini je torej znana. Deželni odbor jo je odobril na osnovi novega zakona štev. 68, ki je vzbudil nekaj upanja predvsem tistim organizacijam in društvom, ki jih pri delovanju pestijo resne denarne težave. Med njimi pa so prav gotovo najštevilnejša slovenska kulturna društva, če za trenutek odmislimo naše poklicne kulturne ustanove, saj jim za delovanje v današnjih pogojih žal ne zadostuje zgolj dobra volja. Po drugi strani pa ne gre prezreti niti dejstva, da deželna denarna podpora, pa naj bo še tako skromna, ne pomeni samo materialne koristi, temveč je hkrati spodbuda in priznanje ljudem, ki se s kulturo ukvarjajo iz ljubezni in navdušenja.

In prav pri slovenskih kulturnih organizacijah je bila žlica, s katero so podpore iz sicer napolnjene skledice delili, najmanjša. Za naša kulturna društva pa je ostala dobesedno prazna, saj doslej še nobeno ni prejelo pozitivnega odgovora na prošnjo za podporo. Samo po sebi se nam potemtakem vsiljuje vprašanje: ali so tako nerazumljivo velike razlike v višini dodeljenih sredstev med različnimi, slovenskimi in italijanskimi kulturnimi ustanovami in organizacijami, plod nesmotrnega razdeljevanja po načelu »večjemu več«, ali pa gre za izredno krivično vrednotenje vloge in dela, ki ga te organizacije opravljajo na področju širjenja in razvoja kulture. Če gre — in po vsej verjetnosti bo tako — za podcenjevanje, si na tem mestu dovolimo opozoriti, da gre za kaj kratkovidno politiko,

saj prinaša osiromašenje ne le slovenske kulturne dejavnosti, ampak vsega deželnega kulturnega bogastva, ki mu Slovenci kljub številni omejenosti z veseljem prispevamo velik delež.

Po naših društvih presenečenje ob negativnih odgovorih na vlozene prošnje za denarno podporo niti ni bilo preveliko; zdi se, da smo se že navadili gluhih ušes, ko govorimo o svojih problemih. Mnogim predstavnikom naših društev so namreč že pri vlaganju prošnji deželni uradniki odvzeli vsako upanje na ugodno rešitev. Predsednik republiškega KD Kraški dom, Milko Križman nam je povedal, da mu je prošnjo odsvetoval neki deželni funkcionar z temeljitvijo, da gre za premajhno organizacijo. Sicer pa Križman meni, da je denarja za njihovo delo in za Slovence nasploh odločno premalo in da ni pravično porazdeljen. Društvo Kraški dom si bo pomagalo s pomočjo občine, ki je že vložila prošnjo za denarno podporo vse kulturne dejavnosti v občini.

V KD Rdeča zvezda v Saležu po besedah tajnice Anice Guštin še niso prejeli odgovora na svojo prošnjo, vendar ne upajo več v ugodno rešitev. Zakon, od katerega so veliko pričakovali, očitno ni enak za vse, čeprav so v Saležu delali z velikim navdušenjem, upajoč da si bodo opomogli in dobili vzpodbudo za nadaljnje delo. Tajnica KD Primorec iz Trebča, Milena Padovan je povedala, da so, ki je že vložila prošnjo za denarno podporo, prejeli negativni odgovor s pojasnilom, da so prošnjo po denarni podpori predali pokrajini, ki da je v tem primeru pristojna. Od tedaj je pretekel že

dober mesec, odgovora pa še ni. Po besedah Milene Padovan je še vedno zelo očitno podcenjevanje slovenskih kulturnih ustanov, ki so po mnenju mnogih ozko manjšinskega značaja, ne vidijo pa njihovega deleža pri kulturni rasti vse dežele. V nasprotju s tako gostjo pa bi Slovencev kazalo posvetiti večjo pozornost prav zato, ker smo v manjšini in smo torej bolj izpostavljeni.

Predsednik Društva Slovencev miljske občine Kiljan Ferluga je prav tako dejal, da je bila njihova prošnja zavrnjena in da že sestavljajo priziv. Zakoni so za to, da jih zavestno kršimo, razlikovanja pa sama po sebi umevna. Delitev denarnih sredstev je pač odraz splošne italijanske politike in njene odnosa do slovenske narodnostne skupnosti, ki temelji na načelu: majhnemu še manj. Vseeno pa Ferluga ni skrival določenega presenečenja z ozirom na dejstvo, da je Društvo Slovencev edina tovrstna slovenska organizacija v miljski občini in da so na osnovi obljub pričakovali vsaj majhno priznanje za svoje delo.

O tem, da niti pri dolinskem KD Valentin Vodnik niso prejeli pozitivnega odgovora, nas je obvestila Anarža Slavec in dejala, da po njenem mnenju niso pravilno upoštevali prošnji. Sicer pa večje presenečenja ni bilo, saj dosti niti niso pričakovali. Ob tem pa gre omeniti še mnenje predsednika istoimenskega dolinskega moškega pevskega zbora, Maura Žerjaka, ki nam je povedal, da njihov zbor že leta dobiva skromno podporo od deželnega odborništvaja za rekreativne dejavnosti, kjer so si pač uspeli izboriti stalno mesto na seznamu prijateljev denarnih prispevkov. Sicer pa se mu zdi razdelitev sredstev zelo nepravilna in prepričan je, da za nas Slovence ostajajo le drobtinice, medtem ko je glavna sredstva že vnaprej porazdeljena. Tako nam hočejo zapreti usta, na nas pa je, da se s tem ne zadovoljimo. Večkrat moramo trkati na ustrežna vrata, obveščati o našem delu, opozarjati naše skupno in homogeno.

Vojko Slavec, tajnik Zveze slovenskih kulturnih društev je na osnovi prvih podatkov zaključil, da novi zakon vsekakor ne prinaša zaželenih izboljšav na področju denarnega poslovanja naših organizacij. ZSKD je praktično v istem položaju, kot je bila doslej, saj javni prispevki niso znesli niti deset odstotkov načrtovanih denarnih potreb za njeno delovanje. Za novo legalizirano društva je bilo že vnaprej rečeno, da deželni podpora ne bodo deležna, zato bo sedaj treba počakati še na odgovor s pokrajine. Pri razdeljevanju deželnih sredstev pa se je odrazila očitna diskriminacija slovenskih in nekaterih naprednih italijanskih kulturnih združenj. Vprašanje pa je, je dejal Slavec; koliko nam sedaj, ko so stvari zaključene, pomaga tarnati. Morda bi morali sami poskrbeti za boljše informiranost pristojnih organov in se podrobneje seznaniti z možnostmi, ki nam jih nudi zakon.

Res je, tarnati po dežju je ponavadi prepozno, ni pa prepozno o teh stvareh razpravljati in složno najti skupno pot iz zatišja, v kakršnega se včasih užaljeno zatekamo. Spregovoriti o krivicah, ki smo jo začutili ob tej nerazumljivi delitvi deželnih denarnih podpor namreč ne pomeni, izživati slabo voljo pristojnih oblasti, temveč dejavno in z vsemi dovoljenimi sredstvi poseči do koder segajo naše pravice in dolžnosti.

VLASTA BERNARD

V SOBOTO NA POBUDO SPD TABOR

Na Opčinah bodo odprli knjižnico »P. Tomažič«

V soboto, 12. decembra, bodo v openskem Prosvetnem domu odprli novo knjižnico. Pravzaprav gre za obnovljeno knjižnico, saj imajo Opčine na tem področju nad vse bogato tradicijo in bo zato knjižnica SPD Tabor naslednica vseh tistih, ki so se od leta 1868, ob ustanovitvi Kmečke čitalnice, vrstile pod različnimi imeni, a z istim plemenitim poslanstvom prebujanja, ohranjanja in razvijanja narodne zavesti in osveščanja ljudstva. Ob prevzemanju te bogate dediščine pa se je hotel SPD Tabor navezati na še en pomemben zgodovinski mejnik, to je usmrtilitev glavnih obtožencev drugega tržaškega procesa, ki so jo fašistični krivci izvedli na openskem strelšču pred štiridesetimi leti. Prav zato posveča opensko društvo svojo obnovljeno knjižnico spomenu Pinka Tomažiča in tovarišev. Sobotna slovesnost bo tako tudi priložnost za počastitev njihovega spomina.

Sklep o poimenovanju je društvo sprejelo že na svojem lanskem občnem zboru. Medtem so openski kulturni delavci knjižnico urejali po sodobnem konceptu društvenih knjižnic in s strokovno pomočjo Narodne in študijske knjižnice v Trstu. Med nalogami, ki so si jih zadali, je tudi ta, da bi dobili nazaj vse tiste stare knjige, ki so se na en ali drugi način rešile izpred fašističnih požigov in bombardiranja Opčin. Kot smo že omenili, je bila leta 1868 ustanovljena Kmečka čitalnica, nakar je v letih 1881-1886 delovalo Bralno društvo, v letih 1891-1898 pa Pevsko in bralno društvo. Kasneje, leta 1908 so ustanovili Narodno čitalnico. Nekaj časa, med leti 1907 in 1914, je na Opčinah delovala tudi Ljudska knjižnica kolesarskega društva Balkan.

Po prvi svetovni vojni si je knjižno bogastvo prevzelo v upravo društvo Prosveta, ki je knjižnico vodilo do leta 1927, ko je fašistični režim sklenil ukiniti vse slovenske organizacije in so začeli karabinjerji z openske postaje kuriti ogenj s slovenskimi knjigami. V ilegali je sicer delovala marksistična knjižnica in veliko knjig so spravili po zasebnih domovih. Nekaj od vsega tega je po osvoboditvi prevzel mladinski krožek Andrej Čok, nekaj pa je postalo last PD Opčine. Sedaj je, kot rečeno, na vrsti SPD Tabor, ki se je svoje naloge lotilo z resnostjo in ljubeznijo. Knjižnica »Pinko Tomažič in tovariši« je tako nov biser v premožni zakladnici društvenega kulturnega delovanja.

Sobotno slovesnost odprta in poimenovanja knjižnice bo spremljal pester in izviran kulturni spored, o katerem bomo še poročali.

OD 15. DO 20. DECEMBRA V GORICI

Retrospektiva slovenskega filma

Spored

Torek, 15. decembra

18.30 Odprtje razstave plakatov in publicistike v slovenskem filmu
20.00 Uradna otvoritev retrospektive slovenskega filma
20.30 Veselica (J. Babič — 1960)

Sreda, 16. decembra

15.30 Kekce (J. Gale — 1951)
17.30 Tri zgodbe (J. Kavčič — I. Pretnar — F. Kosmač — 1955)
20.30 Na svoji zemlji (F. Stiglic — 1948)
22.00 Trenutki odločitve (F. Čap — 1955)

Četrtek, 17. decembra

15.30 Dobro morje (M. Gobler — 1955)
17.30 Dolina miru (F. Stiglic — 1956)
20.30 Samorastniki (I. Pretnar — 1963)
22.00 Peščeni grad (B. Hladnik — 1961)

Petek, 18. decembra

10.00 Srečanje s slovenskimi filmskimi umetniki
15.30 Ne joči Peter (F. Stiglic — 1964)
17.30 Balada o trobenti in oblaku (F. Stiglic — 1946)
20.30 Sedmina (M. Klopčič — 1969)
22.00 Na klanec (V. Duletič — 1971)

Sobota, 19. decembra

15.30 Pastirci (F. Stiglic — 1973)
17.30 Tistega lepega dne (F. Stiglic — 1972)
20.30 Rdeče klasje (Ž. Pavlovič — 1967)
22.00 Na papirnatih avionih (M. Klopčič — 1967)

Nedelja, 20. decembra

10.30 Nevidni bataljon (J. Kavčič — 1968)
15.30 Sreča na vrhovi (J. Kavčič — 1976)
17.30 Krč (B. Šprajc — 1979)
20.30 Splan meduze (K. Godina — 1981)

Od 15. do 20. decembra bo v novem Kulturnem domu v Gorici prva retrospektiva slovenskega filma od leta 1946 do današnjih dni. Manifestacija sta pripravili Zveza slovenskih kulturnih društev in Zveza kulturnih organizacij Slovenije s sodelovanjem revije Ekran, goriškega Kinoateljeja in krožka «Piccolo cinema» ob pokroviteljstvu Slovenske kulturne - gospodarske zveze ter dežele Furlanije - Julijske krajine. Goriška retrospektiva bo prva tovrstna podoba od nastanka slovenskega filma, kar daje prireditvi svojstven kulturni pomen.

Za Slovence se film ni rodil v srečnem trenutku. V devetdesetih letih 19. stoletja, tik po hudi agrarni krizi, ki je prizadela vso Evropo in katere posledice so Slovenci občutili še posebno, so pojav novega medija pač registrirali, a komaj več kot to. Ljubljana je videla prve filme novembra 1896, torej dobro leto po slavni projekciji v pariškem Grand Caféju. Baj je družba Lumiere leta 1898 ponesla kratak «Pogled na Ljubljano», ki je zdaj izgubljen. Prvi doslej znani nastali filmi na slovenskem so delo amaterja, odvetnika Grossmana iz Ljutomerja, iz leta 1904 in 1905.

Vedna narodnostna ogroženost do razpada Avstro-Ogrske in slaba vizualna kultura sta botrovali sovražnemu odnosu do filma, češ da ogroža gledališče. Ta odnos se ni spremenil niti po prvi svetovni vojni in nastanku Jugoslavije, tako da se je slovenski film dejansko spočel šele po osvoboditvi leta 1945. Prvi igrani film «Na svoji zemlji» iz leta 1948 je bil delo nove generacije mladih entuziastov, ki so zrasli v partizanih in ki so v domačem filmu videli potrditev narodne samobitnosti.

Odtelej je v Sloveniji zraslo več režiserjev in igralcev, slovenski film je uspešno šel po poti uveljavitve v kulturnem prostoru, v katerem je moral, kljub navdušenju, s katerim je bil sprejet v prvem obdobju po osvoboditvi, prebiti tako v moralnem kot v ekonomskem pogledu vrsto pregrad in zavzeti ter utrditi tako rekoč vsako svojo stopinjo posebej. Goriška retrospektiva, na kateri bodo predvajani vsi najpomembnejši filmi od «Na svoji zemlji» do najnovejšega «Splan meduze» bo nedvomno nudila priložnost za poglobljen obračun dobrih trideset let dela na filmskem področju. Važno se mi zdi, da je k taki pobudi stvarno pristopila tudi naša narodnostna skupnost, ki se tako zopet uveljavlja kot povezovalni element med obema kulturama.

Obenem pa ne gre prezreti še druge pomembne plati goriške retrospektive. Dejstvo, da bo v zamestvu in da bo poskrbljeno za simultano prevajanje, bo nudilo priložnost tudi pripadnikom večinskega naroda, da se podrobneje seznanijo s to mlado kinematografijo. Navzlic bližini in odprtosti meji je slovenski film v Italiji skoraj povsem neznan, z njim so se ukvarjali le redki entuziasti, ki pa bi jih lahko prešteli na prstih ene roke. Pred dobrim letom je ZSKD v sodelovanju z «La Cappello» sicer organizirala vrsto filmskih večerov slovenskega filma, goriška retrospektiva pa bo, skupno z razstavo filmskih plakatov in publicistike, nudila prvi organski prerez čez ustvarjalno moč tega medija.

Ob koncu se na kratko o programu manifestacije. Otvoritveni večer bo v torek, 15. decembra s predvajanjem Veselice Jožeta Babiča, v naslednjih dneh pa bodo

na vrsti «Na svoji zemlji» Franceta Stiglica, «Trenutki odločitve» Franciška Čapa, «Tri zgodbe» Kavčiča, Pretnarja in Kosmača, «Dolina miru» in «Balada o trobenti in oblaku» Franceta Stiglica, «Samorastniki» Igorja Pretnarja, «Na papirnatih avionih» in «Sedmina» Matjaža Klopčiča, «Rdeče klasje» Željka Pavloviča, «Na klanec» Vojka Duletiča, «Krč» Boža Šprajca in «Splan meduze» Karpa Godina. V jutranjih urah bodo predvajali vrsto mladinskih filmov (program bo posvečen predvsem šolam), za petek, 18. decembra pa je predvidena okrogla miza o slovenskem filmu in srečanje kritikov s slovenskimi filmskimi ustvarjalci. (vt)

MEŠANI ZBOR PRIMOREC GOSTOVAL V BRANIKU

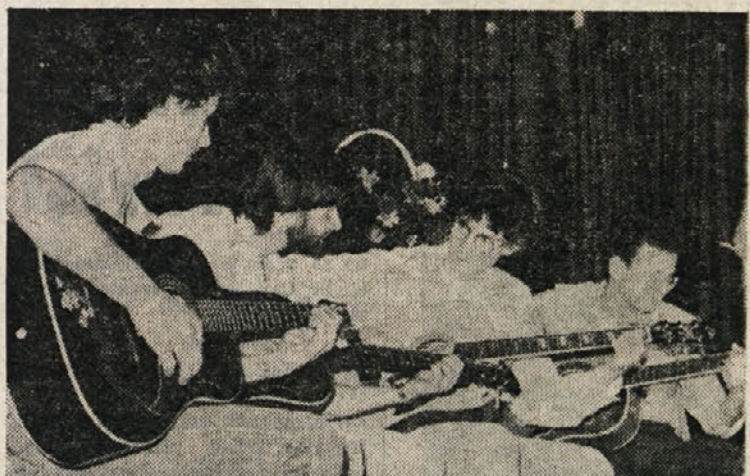
Mešani pevski zbor Primorec iz Trebeča je v soboto, 28. decembra gostoval v Braniku. Krajevno kulturno društvo Franc Zgonik je priredilo koncert, ki je bil posvečen praznovanju dneva republike. Obenem so se na večeru spomnili pesnika Simona Gregorčiča ob 75-letnici njegove smrti.

Kulturni večer je obsegal nastop mešanega zbora Primorec pod vodstvom Vilma Padovan ter moškega in ženskega zbora Franc Zgonik, ki ju vodita Marjan Pavlica in Boža Birsca. Vsak zbor je izvedel pet skladb, za konec pa so združeni zbori zapeli pesmi Podravljana domovina, Fala, Pesem o Titu in Vstajenje Primorske. V pozdravnih govorih ob izmenjavi daril sta predstavnik društva iz Branika in iz Trebeča poudarila pomen takih pobud, ki prispevajo k medsebojnemu spoznavanju in povezovanju društev z obeh strani meje. Društvi sicer stalno sodelujeta; vsi trije zbori sodelujejo na reviji Pesem ne pozna meje, letos maja pa so pevci iz Branika gostovali v Trebeču.

Obisk, ki ga je pevski zbor Primorec vrnil prejšnjo soboto, je bil prijetna priložnost tudi za prijateljsko srečanje ter spodbuda za bodoče delo.

M. P.

Prvi, a odločni koraki folk skupine iz Milj

Glasba je med mladino zelo priljubljena. Resnici na ljubo to ni nobeno odkritje Amerike, če pa iz vzamemo klasično in simfonično glasbo, se nam samo po sebi odpira vprašanje, koliko res poznamo okuse in želje mladih na področju glasbenega izražanja in kako mlajše generacije vsakodnevno doživljajo to, kar jim ponuja, tako državno, kot mednarodno glasbeno tržišče. Za mlade v zamestvu bi bila podobna analiza še toliko bolj zanimiva, saj se pri nas glasbena spoznanja in okusi tako rekoč prepletajo med tujimi, italijanskimi in jugoslovanskimi glasbenimi tokovi. V ta namen je vsaka novost glasbenega ustvarjanja pri nas dobrodošla in vredna pozornosti.

Glasbena skupina iz Milj je ena redkih slovenskih mladinskih skupin, ki je ubrala originalno pot glasbenega izražanja, čeprav je na samem začetku delovanja. Svoj krstni javni nastop je ta skupina opravila na letošnji tradicionalni veselici Društva Slovencev miljske

občine (30. maja 1981) in od takrat do danes je pred publiko nastopila dvakrat, v Prebenu in v Križu. Mladi, ki sestavljajo skupino, so vsi aktivisti domačega kulturnega društva, njihova povprečna starost je 17 let in kot so nam sami povedali, jih v prvi vrsti veže ljubezen do «folk» glasbe in želja, da z notami in besedami izpovejo kaj pristnega, kaj svojega.

Sam, Igor, Ivo, Marko in Luiza nikakor nečejo zasenčiti mita Neila Younga, so vsekakor bolj skromni, a kljub temu (kot se spodobi za vsak začetek) dokaj ambiciozni. Glasbena skupina iz Milj se jim (po pravici) zdi preveč konvencionalni vzdevek in zato snujejo novo ime. Nekoč, pred javnim nastopanjem, so bili «Lopovi», a to ime se jim je zdelo preveč dvoumno, zato so ga opustili.

Njihov repertoar sestavljajo poleg znanih motivov Younga in Denverja, tudi pesmi Andreja Šifrerja in Tomaža Domicija, zelo pa jim ugajajo «glasbene poezije» očeta italijanskih kantavtorjev Francesca Guccinija. Hit repertoarja miljske glasbene skupine pa predstavlja motiv «Ayobus blues», edina doslej «samostojna» a zato toliko bolj občutna skladba, ki pripoveduje o prigodah in ne preveč veselem koncu turističnega potovanja članov skupine po bližnji Istri. V načrtu pa imajo še take skladbe, ki bodo mogoče nastale s prispevki in nasveti tudi drugih mladih zamejcev, ki se navdušujejo za to glasbeno zvrst. In teh gotovo ni malo.

Mlade glasbenike iz Milj pa v tem trenutku nikakor ne zanima slava ali kaj podobnega. Zanimajo jih v resnici dosti bolj stvarna vprašanja, kot sta na primer nabava ustreznega ozyočenja in pa primerni prostori, kjer bi lahko brez težav vadili. Skromnost jim je, kot vidimo, osnovno vodilo za glasbeno izpopolnjevanje, ki bo s časom gotovo obrodilo osebna zadoščenja in tudi uspehe med mladimi in zakaj ne, tudi med starejšimi.

SANDOR TENCE

Palčičeva razstava v goriškem Avditoriju

V galeriji goriškega Avditorija so v torek, 1. decembra, odprli razstavo tržaškega slikarja Klavdija Palčiča. Gosta je predstavil umetnostni kritik prof. Milko Rener, na odprtju razstave, ki se ga je udeležilo veliko število občinstva, je spregovoril tudi predsednik goriške pokrajinske uprave Silvano Cumpeta. Razstava, ki jo prireja ZSKD, bo odprta do nedelje, 13. decembra.

SV. STEFAN V BOLJUNCU

KD «France Prešeren» pripravljata tudi letos na praznik sv. Stefana bogat kulturni program, ki se bo odvijal po že tradicionalnem «lučanju» na Goriči v Boljuncu. Na prireditvi bo nastopil domači mešani pevski zbor, ki ga vodi Drago Žerjal, člani dramske skupine pa bodo uprizorili veseloigro v boljuncem narečju, ki jo je napisala Tatjana Turko.

RAVEL KODRIČ

Med našimi otroki je bilo Luitarsko gledališče iz Maribora

Koncertna dejavnost na Opčinah

Pred nami je že tretji openski glasbeni večer slovenskega kulturnega društva Tabor. Kot že nastop pianista Massaglia je tudi srečanje s sopranistko Ljubo Košutovo in spremljevalko pri klavirju Anno Luci Savitile privabilo lepo število poslušalcev. V okusno in uravnoteženo izbranim nizu skladb je pevka izpričala, poleg dovršenega obvladovanja svojih vokalnih zmogljivosti, umno prilagodljivost slogu in vsebini posamičnih del. Ljuba Košuta je ob obzirni in tankočutni spremljavi klavirja odpela skladbe G. Sartija, D. Paradisa, F. Duranteja, V. Medicuza, E. Griega, J. Pavčiča, F. Alfana, G. Puccinija, V. Bellinija in A. Dvoržaka.

V dveh ponovitvah za slovenske in italijanske osnovnošolce in nižješolce sta umetnici pridali še pesem Mati domačina Staneta Mihiča. Otrokom pa je bila zlasti všeč Pavčičeva Ciciban-Cicifaj na dobro znano župančičevo besedilo.

Tudi tretji glasbeni večer bo zaposlil izvrstni klavir openskih kulturnikov. Za to bo v sredo, 9. decembra, poskrbel mladi nemški pianist Cornelius Frowein. Tržaški Slovenci ga že poznamo kot spremljevalca violinista Črtomira Šiškočiča; bil je njegov sošolec v Koelnu v razredu pianista Ludviga. Z openskim nastopom se nam bo prvič predstavil v samostojni, solistični vlogi. Odigral bo Bachovo Anglesko suito št. 3 v g-molu BWV 808, Mozartovo Sonato v B-duru KV 333, Utripe za klavir Ljubljancina Janeza Matičiča (r. l. 1926) in Debussyjevo suito Pour le Piano. O posamičnih avtorjih in skladbah nas koncertni list takole pouči.

Suita za čembalo se je v 18. stoletju razmahnila in prikupila kot komorno razvedrilo. Gre za urejen venec mnogovrstnih plesnih skladbic. Bachove «angleske» suite (da jih ločimo od njegovih «francoških» in «italijanskih» partit) so še najbolj zveste izvirnemu zaporedju Allemande, Courante, Sarabande in Gigue.

V Sonati v B-duru KV 333 se izčrpno zrcalijo bistvene poteze Mozartovega značaja iz oznake Romaina Rollanda: popolnoma zdrava in uravnotežena duševnost, v kateri vlada volja, ki ji je podrejeno umirjeno srce, zelo občutljivo in mehko, brez viharne strasti.

Za Janeza Matičiča trdi Dragotin Cvetko, da se je iz impresionistično obarvanega postromantika v času svojega pariškega bivanja poglobil v nova gibanja, ki so ga najprej vodila v dodekafonijo in ga v zadnjem času vodijo v konkretno glasbo francoske eksperimentalne šole.

Kot že Copin in Liszt pomeni Debussy preobrat v klavirski igri. Suita Pour le Piano je nastala l. 1901, dasi je njeno jedro, Sarabanda, starejša samostojna umetniška zamisel. Pri Preludiju in Toccatu pa avtor svojsko presnavlja poteze Bachovega in Chopinovega klavirskega zapisa. Zlasti Bachova suita in Mozartova Sonata sta skladbi, ki se z njima pianist sreča ob koncu nižje stopnje klavirske šole, zato toplo priporočamo obisk koncerta vsem gojencem Glasbene matice.

POGOVORI Z NAŠIMI KULTURNIMI DELAVCI

Niko Sirk - Društva morajo spremljati utrip časa

Vloga naših kulturnih društev v zamejski stvarnosti je ista kot pred leti ali pa se je s časom spremenila? Kakšna je starostna sestava vodilnih društvenih kadrov in kako se mladi vključujejo v naše kulturno dogajanje? To so vsekakor vprašanja, ki imajo pomembno mesto za razumevanje razvoja naših društev in skupin, a so žal premalokrat predmet širše razprave in izmenjave mnenj. O tem smo se pogovarjali s kriški kulturnim delavcem in podpredsednikom Zveze slovenskih kulturnih društev Nikom Sirkom.

Vloga kulturnih društev včeraj in danes. Obstaja res taka razlika med tema dvema obdobjema?

Časi se niso za našo narodnostno skupnost tako bistveno spremenili, da bi se vloga kulturnih društev lahko spremenila. Splošna družbena dogajanja pa so doživela razvoj, ki je bistveno vplival in tudi spremenil potrebe in pričakovanja naših ljudi, seveda v prvi vrsti mlajših, ki neposredno doživljajo utrip časa, a tudi starejših.

Ce hočejo naša kulturna društva odigrati aktivno vlogo v sedanjih družbenih stvarnostih in tako dati svoj aktivni doprinos k razvoju naše skupnosti, kar je njihova prvenstvena dolžnost, morajo razu-

meti in doživljati stalni utrip časa. Vzporedno s tradicionalnimi dejavnostmi, morajo zato posvetiti več pozornosti vsem tistim vsebinam in oprijemom, ki so za današnjo dobo potrebni. Nekatera društva so v tem smislu res na dobri poti.

Kako ocenjuješ prisotnost in dejavnost mladih kulturnih delavcev?

V glavnem so res odbori naših društev in skupin pomlajeni, kar daje svežino delovanju. Mladi niso tako vezani na tradicionalno miselnost in zastarele oblike dela, kar je najbolj pozitivno v trenutku, ko pride mlad človek v stik z vztrajnostjo in borbenostjo starejših odbornikov. Zato mislim, da je bil pristop najmlajših do dela po družini v zadnjih letih spodbuden, saj je napolnil praznino, ki jo je prejšnja generacija pustila na tem področju.

Kaj pa meniš o (ne)prisotnosti tako imenovane srednje generacije?

Vzroki za to neaktivnost srednje generacije (35-45 let) v družbenem in specifično kulturnem dogajanju naše manjšine so sicer posledica določenih napak v kulturni politiki, so pa prav gotovo tudi posledica zgodovinske in družbene realnosti, v kateri je ta generacija doraščala. Manjka zato

velikokrat vezni člen med starejšo generacijo in najmlajšimi, ki doživljajo kulturne potrebe na svoj način. Mislim pa vsekakor, da je treba mladinsko in otroško delovanje, ki pelje v bodočnost naših društev, vztrajno in enotno voditi, da se tako izognemo novim prazninam v naslednjih letih.

Tvoja ocena kulturne dejavnosti v Križu v zadnjih letih.

Ce ne upoštevamo zadnje sezone, ki se je pričela z odprtjem obnovljenega doma Albert Sirk in v kateri je prišla do izraza — s številnimi pobudami — vsa požrtvovalnost domačih kulturnih delavcev, se Križani za prejšnja leta ne moremo pohvaliti za bogve kako učinkovito dejavnost. Z ene strani je aktivnost omejevala pomanjkanje ustreznih prostorov, z druge strani pa je bilo posvečeno premalo pozornosti in dela alternativnim oblikam delovanja in je bila vsa aktivnost osredotočena na delovanje obeh zborov in na pripravo tradicionalnih praznov.

Kaj pa za bodočnost?

Pogoji dela so optimalni. Novi in udobni prostori, stiki s šolama, občutna pozornost mladim in vzpodbudno srečanje vasčanov so na razpolago odbornikom za pripravo ustreznega kvalitetnega programa. Ti pogoji bodo KD Vesna odprli pot v tisto razsežnost, ki je potrebna, da društvo postane najučinkovitejši in nenadomestljivi politični element vaše stvarnosti.

Na katerih temeljih bi morala po tvojem društva zahodnega Krasa (Križ, Nabrežina, Prosek in zgoniška občina) razvijati sodelovanje?

Pravzaprav se sosednja društva zahodnega Krasa skoraj ne pozna-

jo, saj je sodelovanje med njimi zelo omejeno. Dogaja se, da imajo Križani npr. pogostejše in boljše prijateljske stike s Trbovljami in Belokranjci kot pa z Nabrežinami ali Prosečani. To odtujenost med sosedi je treba vsekakor čimprej odpraviti.

Prvi korak je izmenjava gostovanj, na katerih bi si poleg kulturnih utrinkov izmenjali mnenja in izkušnje. Ne gre samo za sodelovanje pri tradicionalnih oblikah, ki pravzaprav karakterizira-

jo posamezna društva, oziroma vasi (pevske zbori, dramske skupine) in na katere smo vsi upravičeno ljubosumni. Do sodelovanja naj bi prišlo prav pri reševanju skupnih problemov, katerim niso posamezna društva sama kos. Kot primer podobnega sodelovanja naj navedem vzhodni Kras, kjer so se začeli pred kratkim dogovarjati prav za reševanje vprašanj, ki so skupna za več društev.

Zapis SANDOR TENCE

Kaj nam pripravljajo

KD V. VODNIK
PRIREJA REVIVO
GODB NA PIHALA

KD Valentin Vodnik iz Doline prireja v nedeljo, 20. decembra, v občinskem gledališču »F. Prešeren« v Boljuncu že tradicionalni nastop godb na pihala. Gosta dolinskih kulturnih delavcev bosta tokrat godbi iz Ricmanj ter iz Izole.

TRŽAŠKI OKTET
PONOVO V LIGURIJO

Tržaški oktet je dosegel že lepo izvajalsko raven in je s svojim glasbenim izrazom že uspel navezati stike s širšim italijanskim zaledjem. Aprila je prvič gostoval v Liguriji, zdaj pa se na to pot podaja že drugič. Tržaški oktet bo od 11. do 14. decembra gost občin Sarzana in Castelnovo Magra blizu La Spezie, kjer bo imel dva celovečerna koncerta ter nekaj manjših nastopov.

TPPZ »PINKO TOMAŽIČ«
PRAZNUJE DESET LET

V soboto, 16. januarja 1982 bo v Kulturnem domu v Trstu zelo pomemben kulturni dogodek. Tržaški partizanski pevski zbor »Pinko Tomažič« bo namreč praznoval 10. obletnico obstoja in 35 let umetniške dejavnosti svojega dirigenta Oskarja Kjudra. Na jubilejnim koncertu bodo najzaslužnejšim pevcem zbora podelili Galusova priznanja.

RAZSTAVNA
DEJAVNOST
PO NASIH DRUŠTVIH

V foyerju doma Albert Sirk v Križu bodo v soboto, 12. decembra odprli retrospektivno razstavo domačega slikarja Mirka Doušaka. Na odprtju razstave, ki bo na ogled občinstvu do nedelje, 20. decembra, bo zapel dekleški pevski zbor Vesna, ki ga vodi Pija Cahširca. Vedno isti dan pa bodo v kulturnem domu »France Prešeren« v Boljuncu odprli razstavo akvarelov trebenskega rojaka Atilija Kralja. Razstavo prireja krajevno KD France Prešeren.

IZ ZGODOVINE NAŠIH KRAJEV

Bogata kulturna tradicija KD Vesna iz Križa

Slovenska kulturno-prosvetna dejavnost v Križu sega v drugo polovico prejšnjega stoletja. Že leta 1878 je v vasi obstajal pevski zbor, leta 1892 pa so ustanovili godbeno društvo »Lira«. Leta 1890 so ustanovili narodno napredno društvo Skala, v okviru katerega so delovali pevski zbor, dramski odsek in knjižnica. Ob prelomu stoletja so v vasi delovala številna tako prosvetna kot gospodarska društva. Tako imamo že v letu 1898 Konzumno društvo ter Podružnico kmetijske in vrtnarske družbe, Pogrebno podporno društvo (1900), Društvo za štednjo (1905-6), socialistično usmerjeno društvo Ljudski oder (1908), katerega dejavnost je bila močno razvejana, saj je društvo združevalo tudi dramski odsek in bogato knjižnico. Društvo je šlo ob ustanovitvi 150 članov, leta 1921 pa 360. V vasi so delovali tudi: Hranilnica in posojilnica, Ribiška zadruga, Gospodarsko in vinski društvo, vsi ustanovljeni leta 1908, Podružnica društva Sv. Cirila in Metoda (1910), Telovadno društvo Sokol (1913). Leta 1910 je bilo ustanovljeno v Križu katoliško prosvetno društvo Slovenska straža, ki je gojilo zborovsko petje in dramatično ter imelo knjižnico. Dejavnost vseh društev je morala prenehati zaradi prve svetovne vojne, a je takoj po njenem koncu ponovno začela. Društvo Skala se ni prenovilo, delovanje Ljudskega odra pa je prenehalo potem, ko so fašisti leta 1921 razdeljali društveni sedež in zažgali ves material. V odgovor na to so zavedni vasčani ustanovili leta 1922 Prosvetno društvo Vesna, ki naj bi nadaljevalo delo prejšnjega. Glavni pobudniki novega društva so bili Kristijan Tence, ki je postal predsednik, Lado Sirk, Mirko Dovšak, Justo Košuta in Albert Sirk. Istega leta (1922) so ustanovili Brašno in pevsko društvo »Mladina«.

Prosvetno društvo Vesna si je kot prvo nalogo prevzelo obnovo pevskega zbora in ljudske knjižnice ter ustanovitev dramske skupine. Godba je še naprej avtonomno delovala do nasilnega razpusta slovenskih društev. Pevski zbor se je okrepil in štel preko 50 članov, ki so večinoma izha-

jali iz prejšnjih zborov. Zbor je najprej vodil Edvard Sosič, nato ga je prevzel Fran Venturini; ko se je slednji moral umakniti v Jugoslavijo, ga je nadomestil Milan Pertot. Uspešno je nastopal na domačih in okoliških prireditvah. Čeprav je bil zbor legalno priznan od oblasti, je slovenska pesem zelo motila fašiste, ki so z grožnjami in preiskavami skušali onemogočiti njegovo delovanje in sploh obstoj. Spritno teh dejstev se je moralo slovensko petje vedno bolj umikati v ilegalo, dokler se ni začela doba prisilnega molka. Tudi v tem času pa je prosvetno društvo Vesna občasno prirejalo izlete in v naravi še naprej s pesmijo utrjevalo narodno zavest.

V društvu se je kmalu po prvi vojni razširila tudi dramska dejavnost. Skupino je najprej vodil Albert Sirk, pozneje pa Justo Košuta. Pod spretnim vodstvom so se mladi igralci naučili več ljudskih iger. Nastopali so v domači vasi in gostovali v raznih krajih na Primorskem. Med drugim so pripravili Štokovo burko »Trije tički«, dramo »V nizavi« in »Veleva«. Strindbergovega »Očeta«, Molièrova »Skopuha« in Jurčičevega »Desetega brata«. Društvo je imelo tudi ljudsko knjižnico na domu pri Čiškevih. Ob nasilni razpustitvi jih je odbor razdelil med člane, da bi jih ne fašisti zaplenili.

Društvo je delovalo kot vsa ostala slovenska društva vse do leta 1927, ko so ga fašisti s posebnim zakonom razpustili. Takrat je šlo skoraj 200 članov. Še prej so nekateri vaški prosvetni delavci ustanovili esperantski klub, ki je sicer v drugi obliki nadaljeval poslanstvo PD Vesna, je pa bil uradno priznan. Leta 1926 je bilo ustanovljeno in kmalu razpuščeno mladinsko društvo »Sv. Križ«. Križani se še vedno niso vdali usodi: kljub primoranemu molku so pevci PD Vesna vstopili v cerkveni zbor, požrtvovalni gledališki amaterji so se izselili v Jugoslavijo in se vključili v tamkajšnje prosvetno delovanje.

Zivahnemu kulturnemu življenju so sle dila leta kulturnega zatiranja. Ob pričetku druge svetovne vojne so Križani množično pristopili k idejam Osvobodilne fronte. Že

proti koncu leta 1941 so v vasi sklicali ustanovni sestanek OF. Davek, ki ga je vas plačala za svobodo je bil zelo visok, saj je v boju padlo kar 66 domačinov. 22 Križanov je bilo deportiranih v nacistična taborišča smrti, kjer jih je 9 našlo smrt.

Po kapitulaciji Italije, potem ko so fašistični učitelji zapustili vas, so Križani obnovili slovensko šolo: v kriškem župnišču so leta 1944 organizirali pouk, ki ga je obiskovalo 50 otrok. Poučevala sta domačinka Viktorija Bezin in duhovnik Josip Gracar.

Po osvoboditvi leta 1945 so tudi v Križu z veliko vneto začeli obnavljati prosvetno življenje. Dne 12. avgusta 1945 je bil prvi povojni občni zbor, na katerem so ponovno ustanovili prosvetno društvo in ga imenovali Vesna kot prejšnje. Odbor je takoj začel delovati, ponovno sta začela godbeni in dramski odsek. Začel je nastopati moški pevski zbor, ustanovili so društveno knjižnico in športni odsek. Društvo je leta 1945 najelo prostore v domu Albert Sirk. Že ob prenovitvi je PD šlo 242 članov.

Avgusta 1945 se je pevski zbor udeležil prvega ljudskega koncerta pevskih zborov iz Trsta in okolice v Šklednju v organizaciji SPZ. Bolj redno delovanje je imel dramski odsek, ki je že od vsega začetka štel okoli 20 članov in predstavil vsako leto dve daljši igri in nekaj krajših. Velik odmev je imela Cankarjeva drama »Hlapec Jerneja«. Uspeh sta želi tudi igri »Svet brez sovraštva« in »Deseti brat«; skupina je tudi precej gostovala. Prešernova in Gregorčičeva proslava, razne vaše prireditve, proslava ob 100-letnici slovenske šole v Križu so delo dramskega odseka izpopolnile. Skupini je veliko pripomoglo nadzorstvo prof. Alberta Sirk, katerega smrt je leta 1947 pustila globoko vrzel.

Godbeni odsek je imel v začetku težave z nabavo glasbil, potem pa je le začel z vajami; ob ustanovitvi je štel 18 članov. V okviru tega odseka so privedli tudi godbeni tečaj za mladince, da bi si pridobili naraščajoč bil je zelo dobro obiskovan, v dilo je kar 47 mladim.

Knjižnica je po začetnih poskusih začela redno posloovati in si iz leta v leto širila knjižno zbirko in pridobivala nove člane. Društvo je imelo tudi »Svetokriški sten čas«. Celotno delovanje prosvetnega društva so popestrila razna predavanja, večerni tečaji slovenščine za mladince in odrasle, gostovanja slovenskega narodnega gledališča, Ljudskega odra, sodelovanje z drugimi prosvetnimi društvi in z ostalimi vaškimi naprednimi komponentami.

Znana resolucija ujumbiroja pa je prinesla tudi v kriško društvo huda nesoglasja. Skupina vaških prosvetnih delavcev je zapustila PD Vesna in ustanovila krožek A. Sirk. Bila so to leta težkih diskusij, sporov in delovanja dveh društev v vasi. Dramskemu odseku je uspelo kljub težavam študirati nekaj del: »Županovo Micko«, s katero je tudi gostoval, Nušičevo »Dva o pova« in Košutovo enodejanko »Na Kriški osmici«. Leta 1948 je »udi v Križu stekla »Akcijska za zgraditev novih zidov«, s katero so začeli graditi Ljudski dom, ki pa je bil uporaben le več let kasneje.

Leta 1949 se je društvo precej zavzelo za pripravo razstave pokojnega slikarja proj. A. Sirk, za proslavo 100-letnice smrti Prešerna in avgusta leta 1950 za zelo uspešno vaško proslavo, na kateri so sodelovali pevski zbor, dramska skupina in mladinski orkester, ki je takrat prvič nastopil. Predstava si je ogledalo nad 1.000 oseb. Z istim programom je potem skupina nastopila tudi v Nabrežini, na Proseku, na Opčinah, v Trstu in Doberdobi. Organizirali so tudi tečaje iz italijanske in latinščine za diake, ki so imeli popravne izpite.

Leta 1952 je društvo izgubilo svoj prejšnji sedež in ostalo nekaj let brez lastnih prostorov, kar je seveda zaviralo splošno delovanje. Posluževali so se prostorov na sedežu Partizanske zveze ali pa drugih javnih lokalov. Komaj leta 1956 je PD Vesna lahko razpolagala s prostori v novem Ljudskem domu. Dve leti prej so v vasi otvoriili tudi prosvetni dom A. Sirk.

Sestavil Odsek za zgodovino NSK

(Nadaljevanje prihodnjic)

TOKRAT V ŽARIŠČU

Sedeži
in stojišča

Kruh in igre so zahtevali Rimljani, ki so v širokih arenah očitno uživali ob gledanju krvoločnih bojev človeka z levi in drugimi zverinami. Kri brez duoma sprošča najrazličnejše instinkte, je tako ljudska in plebejska, zato je užitek ob razparanih prsih ali ob odtrgani nogi razumljiv? Uživanje umetnosti pa je veliko manj razumljiva stvar, saj je bila »cars« v zakupu patricijev, ki so edini vedeli, kaj z njo početi in je niso privoščili ljudstvu.

Od takrat so se zvezde že nešteto prikazale na nočnem nebu in tudi pojmovanje kulture je zadobilo drugačne, bolj človeške dimenzije, čeprav je tudi danes opaziti očitno ločnico med kulturo za vse in kulturo za nekatere. Ta diferenciacija pa je seveda močno zbrisana, tako da je velikokrat pojem višje in nižje kulture neopredeljiv, kar je opaziti tudi v našem prostoru, ki pa žal zrcali vso provincialnost svojega okolja in samega sebe. In kot so bile nekoč v anfiletrih najboljše tribune rezervirane patricijem, tako so tudi danes, čeprav se nekateri patriciji bolj malo razumejo na umetnost. Stojišča pa so bila itak od vedno stvar ljudstva.

Kaj hočemo s tem povedati? Predvsem to, da je danes veliko deklaracij o umetnosti, ljudski kulturi in o funkciji vsega tega. Kultura naj bi človeka oplemenitila, ga prepojovala z lahtnostjo in mu dajala »vzvišeno duhovno hranilo«. Deklaracije se da v današnjem svetu z izjemno lahkoto plasirati. Vendar samo deklaracije, s kulturo je veliko težje. Deklaracije in vabila so v rokah oblasti, kot tudi draga krzna in dragulji. Zato prej manifestacija za oblast, potem pa za človeka, če seveda ostane prost stol, na katerega bi človek sedel. Navaden človek pa ni nikoli v prvi vrsti, čeprav brez ljudi niti oblasti bi ne bilo. In zato se moramo vprašati, ali niso vse deklaracije pesek v oči, omamna dišava, ki jo pogoltno ožrače, komaj se kuhinjsko okno odpre? Tako opažanja se najbrž zdijo prostiška in krivoverska, čeprav je res, da smo vsi skupaj postali posebjena retorika in oznanjevalci puhlih fraz, ki se ušesu prilagajajo, a puščajo prazne prsi.

Tako je tudi, ali vsaj približno, s stanjem v kulturi. Ob napihovanju vsega našega, vrednega in manj vrednega ter ob zamolčevanju želje na sosedovem polju, izgubljamo vsakršno trezno ocenjevalno dimenzijo in vse postaja enkratno in dostojanstveno, vse prežeto z nedopovedljivim čarom in omamno lepoto. Komaj pa se vrata našega zamejstva odpro, takrat smo razoroženi in žalostni — omamna lepota se razblini, plevel ostane plevel, zlato pa zlato. Kljub temu pa je od tega vendarle težko odstopiti. V naši vasi se vsi predbro poznamo, da bi lahko s pristom (čeprav to bonton odločno prepoveduje) pokazali na napako, ki jo posebej zdi, zdaj oni. Raje imamo besedo v temi, da se ne sliši in niti vidi, saj beseda rani in je lahko povod neželjenim posledicam. Vsi imamo namreč radi službo in denar, pa tudi prijatelje bi si radi ohranili.

Kulturna sezona je že v polnem teku, kot bi šlo za nogometno prvenstvo. Najbrž pa je dekmovanje ni regularno, ker ni sodnikov in niti višjih forumov, ki bi določali ali vsaj nakazovali pravila igre. Kljub temu pa je iskanje mnogih kulturnih delavcev lahtno in uspešno, kvalitetno in življenjsko. Ob nešteti težavah se naša prosvetna kultura prebija v višje dimenzije, ki so še vedno sad improvizacije, a kljub temu dišijo po okusni hrani. Iz dneva v dan doživljamo nekaj novega in lepega, skratka tisto, čemur pravimo kultura in delo za kulturo. Paziti je le treba, da ne zdrkne ta kultura na raven kulture za prve vrste v dvorani, da se ne izgubi v morju deklaracij in nepristnosti, da ne vznikne v samozaljubljenosti in da ne postane žoga, ki jo še tako tanka igla izprazni.

MARJ ČUK

Prireditve v septembru, oktobru in novembru

SEPTEMBER

1. - 5. 9. ZSKD: Seminar za vadiatelje otroških folklornih skupin na Debelem rtiču
6. - 7. 9. Slovenska skupnost - sekcija občina Dolina: Naš praznik, sodeluje mešani pevski zbor »Slovenec« iz Boršta
5. - 6. 9. Zadruga, Kulturni dom Prosek-Kontovel, SKD: Vaški praznik (sodeluje moški pevski zbor V. Mirk-Prosek in godba na pihala s Proseka)
6. 9. Komemoracija bazoviških žrtev na Bazoviški gmajni
6. 9. Moški zbor Vesna gostuje v Gribljah
12. 9. TPPZ - nastop v Šmarjah na obletnici XII. brigade
12. 9. Slovenska skupnost - Prosek - Naš praznik: sodeluje godba na pihala s Proseka
13. 9. KD Škamperle in KD Union: III. praznik mandrijerjev
13. 9. Nastop zbora Igo Gruden na 40-letnici vstaje Primorske na Ostrožnem brdu
13. 9. Moški zbor Vesna nastopa na Festivalu KPI v Barkovljah
13. 9. PD Kolonkovec - Ženjan: Praznik solate
13. 9. KASTA: Ex tempore v Miljah
13. 14. 9. Praznik Brega v Boljuncu (sodeluje otroški pevski zbor iz Prebenega)
19. 9. KD Kraški dom odpotuje na kulturno srečanje v Toscani
19. 9. Uprava občine Dolina: Dan kmetijstva - sodeluje Godba Breg - Dolina
19. 9. Mladinski krožek iz Zgonika: Praznik grozdja
20. 9. Uprava občine Dolina: Dan kmetijstva (sodeluje godba iz Ricmanj)
20. 9. Mladinski krožek iz Zgonika: Praznik grozdja
23. 9. KD Vesna: Slovenski delavec v sindikatu (razgovor s Stanko Mokole in Patricijom Košuto)
25. 9. SKD Tabor: Pianist Giuseppe Marsaglia v Prosvetnem domu na Opčinah
26. 9. 35. obletnica odkritja spomenika v Trebčah
26. 9. V domu Albert Sirk - gostovanje dramske skupine SKD Tabor z Melonarjado (organizira KD Vesna)
27. 9. 35-letnica odkritja spomenika, 40-letnica OF, 40-letnica vstaje slovenskega naroda v Trebčah

Pismo uredništvu

Prejeli smo in objavljamo v skrajšani obliki: Kot zvest čitatelj in naročnik Primorskega dnevnika z zanimanjem sledim vsemu, kar naš časopis poroča, kot prosvetni delavec in član prošeške godbe na pihala pa še posebno pozornost sledim dejavnosti zamejskih godb, ki so med našimi ljudmi zelo priljubljene, čeprav so bile svoj čas le preveč zanemarjene.

V ta namen sem pazljivo prebral pregled kulturnega delovanja na Tržaškem v juniju, juliju in avgustu, ki ste ga objavili v zadnji številki priloge »Kultura in ljudje«. Ne vem po kakšnih kriterijih objavljate omenjene podatke, z začetkom pa sem ugotovil, da se v poročilu samo enkrat omenja prošeška godba, čeprav je v tistih mesecih imela pet javnih nastopov.

To so bili: 7. junija na prazniku Ringa-ringaraja; 20. julija koncert v Šiški pri Ljubljani; 4. julija nastop v Šmarjah pri Kopru; 5. julija nastop v Dobrovem pri Brezicah in 7. julija celovečerni koncert na Kontovelu.

Tovariški pozdrav

MILAN ČUK

(tajnik Godbenega društva Prosek)

Sprejemamo na znanje kritično pripombo, vendar izkoriščamo priložnost, da še enkrat poudarimo to, kar smo v prilogi že večkrat napisali. Društva in skupine smo namreč pozvali, da nam sporočijo čim več podatkov o svojem opravljenem in programiranem delu, da bodo naši pregledi čim popolnejši, kajti za redakcijo je skoraj nemogoče, da bi vedela za vse, kar se v naših krajih dogaja na kulturnem pa tudi na drugih področjih. Uverjeni smo, da je mogoče vzpostaviti takšno sodelovanje in vzajemno obveščanje in da nam bodo odbori društev pri tem priskočili na pomoč. Podatke pošljite v naše uredništvo ali pa v urad ZSKD.

OKTOBER

1. 10. KD Primorec - Trebče srečanje z gledališčniki SSG
1. 10. Levstikovi dnevi - na pobudo NSK: Matjaž Kmecl - Levstikova politična misel
4. 10. KD Vesna: otvoritev razstave Viktorja Sulčiča
4. 10. KD Lonjer - Katinara in ŠD Adria: praznik grozdja
6. 10. Začetek pouka na zborovodski šoli, ki jo prireja ZSKD
8. 10. KD Rdeča zvezda: srečanje z gledališčniki SSG
10. 10. KD Rovte - Kolonkovec: nastop pevskega zbora »Tina Modotti«
10. 10. KASTA: razstava del sl. ex-tempore v Starih Miljah
10. 10. Slovenski kulturni klub: proslava 25-letnice kluba
11. 10. Nastop pevskega zbora F. Venturini na prireditvi pobratenih občin Milje, Koper, Dolina v Ankaranu
11. 10. PD Slovenec: enodnevni društveni izlet v Ljubljano, Kumrovec in Donje Stubice
16. 10. Združenje osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju: Melonarjada v prostorih Odseka za zgodovino NSK
17. 10. Koncert TPPZ Pinko Tomažič v amfiteatru J.B. Tito v Beogradu
17. 10. KD S. Škamperle in KD Union: mladinski ples na stadionu 1. maj
18. 10. KD Primorsko: enodnevni izlet v Begunje, k Sv. Urhu in v Radovljico
19. 10. Koncert TPPZ Pinko Tomažič v šoli »Vuk Karadžić« v Beogradu ter nastop v Domu sindikata v čast padlim osvoboditeljem Beograda 1944
20. 10. Občni zbor Slovenskega kluba
23. 10. Društvo slovenskih upokoencev: predavanje Pavla Stranja o Bližnjem vzhodu
23. 10. Občni zbor KD Jože Rapotec
24. 10. KD S. Škamperle in KD Union: mladinski ples na stadionu 1. maj
24. 10. KD Vesna: otvoritev razstave Atilija Kralja
25. 10. KD S. Škamperle in KD Union: mladinski ples na stadionu 1. maj
29. 10. Slovenski dijaški dom »Srečko Kosovel«: uprizoritev baletne pravljice »Snežulčica in sedem palčkov«
29. 10. SKD Tabor - Opčine: recital sopranistke Ljube Berce - Košute
29. 10. Občni zbor KD F. Prešeren-Boljunc
31. 10. KD S. Škamperle in KD Union: Mladinski ples na stadionu 1. maj
31. 10. Manifestacija za mir v dolinski občini - v kulturnem programu v občinski telovadnici v Dolini sodelujejo vsa kulturna društva in skupine iz dolinske občine
31. 10. Mladinski krožek Igo Gruden iz Nabrežine organizira praznovanje »vaškega vahtiča«

NOVEMBER

6. 11. Nastop mešanega zbora Primorec na proslavi oktobrske revolucije v LD v Trebčah
7. 11. Mladinski krožek Igo Gruden iz Nabrežine: koncert treh mladih glasbenikov - Igorja Kureta, Igorja Starca in Aleksandra Rojca
7. 11. Koncert TPPZ Pinko Tomažič na proslavi oktobrske revolucije v Boljuncu
7. 11. Nastop TFS »Stu Ledi« iz Trsta v Avditoriju v Portorožu skupaj s sardinskimi folklorno skupino Campidano
8. 11. ZSKD - mednarodno srečanje folklornih skupin »Čez tri gore, čez tri dole«: sodelovale so folklorne skupine Stu ledi, Klub mladih stvaralaca iz Pulja, Punat z otoka Krka, Zeleni Jurij iz Črnomlja ter sardinska folklorna skupina Campidano
8. 11. SPD Tabor Opčine: gostovanje male drame SNG Maribor s predstavo Levstikovega »Martina Krpana«
8. 11. Moški zbor I. Gruden v vili Manin v Passarianu - povabilo nabrežinske posojilnice
8. 11. PD Mačkolje: Večer, posvečen 150. obletnici rojstva Frana Levstika in stoletnici smrti Josipa Jurčiča
11. 11. Osmica za martinovanje - amaterski oder »Kak štoka ter ženski zbor Prosek - Kontovel«
13. 11. KD Slovenec - Ricmanje - Log: Pokušnja vin
13. 11. Nastop moškega zbora V. Vodnik v Brjah na Vipavskem za martinovanje na povabilo KD Anton Možina
13. 11. Društvo slovenskih upokoencev: Gregorčičev večer
13. 11. KD S. Škamperle in KD Union: predvajanje filma »Africa crossing« Sergia Nodusa
13. 11. Društvo Slovencev miljske občine: filmski večer z Aljošo Žerjalom: »Olimpia 80«, za uvod je zapel mešani zbor Jadran
13. 11. Nastop godbe iz Ricmanj na odprtju razstave vin v Ricmanjih
14. 11. KD Slovenec - Ricmanje - Log: Pokušnja vin
14. 11. KD Vesna Križ: odprtje razstave Danila Košute
14. 11. Koncert TPPZ Pinko Tomažič v Kobaridu na festivalu revolucije in glasbe
14. 11. Ženski deklški zbor Vesna - Križ: nastop na proslavi oktobrske revolucije v Nabrežini
14. 11. KD S. Škamperle: udeležba na martinovanju v Podlonjerju, ki sta ga organizirali skupnost vrtnarjev in vinogradnikov
15. 11. KD Slovenec - Ricmanje - Log: Pokušnja vin
15. 11. Slovenska prosveta: v rojanski cerkvi »Križev pot« Avgusta Ipavca
15. 11. Koncert TPPZ Pinko Tomažič v Tolminu in Desklah
15. 11. KD Tabor Opčine: gostovanje dramske skupine KD F. Prešeren iz Boljunca z igro »S kakšno pravico ti rečem dober dan«
15. 11. Nastop moškega zbora Vesna na proslavi oktobrske revolucije v Križu
18. 11. KD Slovan - Padriče: večer z diapozitivi: sodeluje član krožka Foto Trst '80 Antek Seražin
18. 11. Narodna in študijska knjižnica: predavanje prof. dr. Matjaža Kmecla o Jurčiču
19. 11. KD Primorsko Mačkolje: ogled diapozitivov Marija Magajne
19. 11. Občni zbor Fotokrožka Trst '80
20. 11. KD Prosek - Kontovel: začetek instrumentalnega tečaja ORF
20. 11. KD Primorec, KD Slovan in KD Lipa: začetek tečaja modernih plesov
21. 11. Celovečerni koncert zbora Igo Gruden v vseh treh zasedbah v Solkanu na povabilo tamkajšnjega zbora Marj Kogoj
21. 11. Slovenski kulturni klub: retrospektivna razstava »France Gorše na Primorskem«
21. 11. KD Rdeča zvezda Zgonik: začetek plesnega tečaja
22. 11. Koncert mladinskega zbora italijanske skupnosti iz Izole ob 10-letnici obstoja v Zgoniku na povabilo KD Rdeča zvezda
22. 11. Dopoldne nastop mešanega zbora Jadran v Kučibregu na komemoraciji padlih bataljona Alma Vivoda, popoldne koncert zbora Jadran v Momjanu skupaj z zborom iz Marušičev
24. 11. Začetek sezone Slovenskega kluba: predavanje »Vladanje za začetnike« ter predstavitev slik o Martinu Krpanu
26. 11. KD Slovan Padriče: večer z diapozitivi Dušana Jelinčiča: »Amerika, dežela protislovij«
26. 11. Proslava 75. obletnice smrti Simona Gregorčiča v Kulturnem domu »F. Prešeren« v Boljuncu v prireditvi dolinske nižje srednje šole
27. 11. KD S. Škamperle in KD Union: predvajanje filma Sergia Nodusa
27. 11. KD Rdeča zvezda Zgonik: predavanje dr. Milka Čebulca o gobah
27. 11. Otroški pevski zbor Prosek-Kontovel sodeluje pri snemanju novega filma Marka Sosiča
28. 11. Nastop godbe Breg, zbora F. Prešeren in zbora Slavec na podeljevanju spominskih značk zaslužnim aktivistom iz dolinske občine v gledališču »F. Prešeren«
28. 11. Moški zbor Vasilijs Mirk in harmonikarski ansambel podružnice GM sodelovala na proslavi oktobrske revolucije
28. 11. KD S. Škamperle in KD Union: mladinski ples na stadionu 1. maj
28. 11. KD Lipa - Bazovica: kulturni večer v Bazoviškem domu
28. 11. Gostovanje pevskega zbora Primorec v Braniku
28. 11. KD Slovan - Padriče: sejem knjig
28. 11. KD Vesna - Križ: sejem knjig
29. 11. Amaterski oder »Jaka štoka« - Prosek-Kontovel: premiera »Slana voda« L. Cijaka
29. 11. KD V. Vodnik - Dolina: srečanje z aktivisti, borci in interniranci - kot gost sodeluje Maks Zadnik
29. 11. KD Primorec - Trebče: sejem knjig
29. 11. KD Vesna - Križ: gostovanje dramske skupine KD F. Prešeren iz Boljunca z igro »S kakšno pravico ti rečem dober dan«
30. 11. KD Primorec - Trebče: sejem knjig

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB S KONTOVELA

V spomin na Marijo Stare daruje Marija, Maruška in Ivanka 20 tisoč lir.

Namesto cvetja na grob Marije Stare darujeta Rade in Gorko 10 tisoč lir.

V spomin na Marijo Stare daruje družina Stare-Križman 10.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB Z OPČIN

Justina Daneu daruje 20.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ BRISČIKOV

V spomin na Marijo Briščik vd. Šuc daruje Edi Kemperle 10.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ KRIZA

Ob obletnici smrti mame Juste darujeta hčerki Angela in Pierina 10 tisoč lir.

ZA POIMENOVANJE OSNOVNE SOLE V CEROVILJAH PO MIROSLAVU VILHARJU

Marija Sardo (Cervolje 25) 10.000, Boris in Dragica Peric (24) 30.000, Jozko Markuša 50.000, Marija Legiša (24) 10.000, Ivan in Vanda Antonič (34) 50.000, Janko in Boža Pahor (1/E) 20.000, Jozef in Vesela Legiša (1/G) 30.000, Franc in Vilona Trobec (1/A) 20.000, Emil in Marija Legiša (1/A) 30.000, Felice in Albina Kermec (1/D) 50.000, Bruno in Marta Peric (2) 50.000, Alojz in Nadja Antonič (2/A) 50.000, Angela in Anica Latta (18/B) 20.000, Jozef in Pierina (18/A) 20.000, Dorče in Marija Colja (1/B) 50.000, Albert in Armata Legiša (1/C) 50.000, Danilo in Suzana Legiša (3) 20.000, Franc in Anica Legiša (9) 20.000, Marija Legiša (11) 10.000, Albin in Zofija Pieri (14) 10.000, Dušan in Marija Colja (15) 15.000, Mirjan in Lidija Mervic (19) 50.000, Jozef in Marija Terčon (30) 40.000, Albin Klarič (27) 20.000, Olga Klarič (27) 10.000, Marija Blažina-Semec (18) 50.000, Fedrik Legiša (40) 2.000, Ivan in Lina Legiša (39) 40.000, Gizela Legiša (39) 10.000, Max in Silvana Kocijančič (36) 20.000, Ema Legiša (37) 10 tisoč, Pavla Legiša (33) 10.000, Jozef in Marija Legiša (33/A) 10.000, Amalija Antonič (26) 10.000, Franc in Ljiljana Kocijančič (32) 10.000, Domenko in Luciana Gerlani (31) 30 tisoč, Nino in Ida Legiša (18/C) 20.000, Franc in Marija Legiša (21) 20.000, Marija Legiša (7) 30.000, Stanislav in Pina Legiša (33/A) 50.000, Marčelo in Bruna Gabrovce (43) 50 tisoč, Jordan in Luciana Gabrovce (42) 50.000, Marija Pahor (16) 10 tisoč, Jozef in Sonja Antonič 20.000, Miroslav in Marija Legiša (35) 10 tisoč, Alojz Peric (10) 5.000, vsaki Jusarji 320.000 lir, Franko Širca (Mavzinje) 100.000, Daniela Zonta (Vizovlje) 50.000, Bruno in Irma Krizmančič (Trebeč) 15.000, Albin in Marta Antonič (Sesljan 9/D) 15.000, Marijo Verč (Vizovlje) 10.000 in Marica Fabian (Slivno) 10.000, Jozef Antonič (Slivno) 20.000 lir.

ZA POIMENOVANJE OSNOVNE SOLE PRI DOMJU PO MARI SAMSI

Prebivalci Loga: Ines Stefani 5 tisoč, Laura Zulian 5.000, F. Mazzucchielli 4.000, P. Mazzucchielli 5.000, Emilio Coretti 5.000, Lorena Braini 5.000, Vlasta Derganc 10.000, Arjana Krizan 10.000, Emilio Mattietti 5.000, Dolina Kermec 10.000, Mario Fabris 2.000, Boris Vouk 5.000, Pepca Ciak 1.500, Slavka Cattinar 5.000, Mari Rolando 2.000, Vladimir Braini 5.000, Vilian Bancovich 2.000, Marija Bembič 2.500, Ermina Beničič 2.000, Edvin Comar 3.000, Olga Slapnik 3.000, Milan Coretti 5.000, Bruna Volcic 3.000 in Cvetka Oblak 5.000 lir.

ZA SKUPNOST DRUŽINA OPCINE

V spomin na Antona Kalca daruje Eda Kale z družino (Padriče) 10 tisoč lir.

V počastitev spomina pok. Amalije Grgič in Antonije Grgič daruje družina Bak (Padriče 116) 15.000 lir.

Anica Daneu (Opčine) daruje 18 tisoč 650 lir in N.N. 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Albina Colje daruje Julija Guštin (Col) 5.000 lir. V isti namen daruje Pavla Raubar (Col) 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob strica Antona Kalca daruje Edo z družino 10 tisoč lir.

Ob 9. obletnici smrti Alfonsa Škabarja daruje družina 10.000 lir.

V spomin na Stefanijo Sedmak vd. Bogatec daruje Livio Sossi z družino 5.000 lir.

Ob 7. obletnici smrti Veta daruje žena Pia 10.000 za SD Polet, 10.000 za ženski pevski zbor Tabor, 10.000 za TPPZ Pinko Tomažič, 10.000 za Skupnost družina Opčine in 10.000 za SD Primorec.

V spomin na mamo Viktorijo, oca Antona, sestro Silvestro, teto Te-rezo, Lidijo in Zoro Čok daruje družina Biondo 25.000 za SKD Tabor in 25.000 lir za spomenik padlim v NOB z Opčin.

Ob 30. obletnici smrti Nade Puric se spominajo sestre Vera, Albina in Onelija ter darujejo 10.000 za ženski pevski zbor Tabor, 10.000 za ženski pevski zbor Tabor in 10.000 za cerkveni pevski zbor z Opčin.

Namesto cvetja na grob Marije Stare darujeta Ivanka in Matija Štoka 2.000 lir za dvorano na Kontovelu.

V počastitev spomina Marije Stare darujeta družini Gerlanc in Pahor 20.000 za spomenik padlim v NOB s Kontovele, 20.000 za amaterski oder Jaka Štoka in 10.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Prosek-Kontovel.

V spomin na Marijo Stare darujeta Ida in Angel Gerlanc 10.000 lir za dvorano na Kontovelu.

Virgil Perini daruje 10.000 lir za SD Kontovel.

Albin Malalan daruje 10.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na drago mamo darujeta Stareci 50.000 lir za Amaterski oder Jaka Štoka, 50.000 lir za popravilo dvorane na Kontovelu, 50.000 lir za Godbeno društvo Prosek, 50.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel, 50 tisoč lir za Mladinski krožek - Kontovel, 50.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk, 50.000 lir za SD Kontovel, 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu in 50 tisoč lir za ženski pevski zbor Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob Marije Gerlanc vd. Stare darujeta Alojz Prašelj in Silva Starec z družinama 20.000 lir za TPK Sirena.

R. Svab daruje 10.000 lir za TPK Sirena.

Ob 4. obletnici smrti dr. Angela Kukanje daruje družina Franja Kosovela 10.000 lir za Dijaško matico.

Ob priliki martinovanja daruje amaterski oder Jaka Štoka Prosek-Kontovel 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob Marije Stare-Gerlanc daruje Adi Kranciov z družino 20.000 lir za amaterski oder Jaka Štoka Prosek-Kontovel.

Za Društvo slovenskih upokojencev darujeta Vinsene Pausin 8.000 in Franc Bizjak 8.000 lir.

Družina Terčon-Sirca daruje 40.000 lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade.

Namesto cvetja na grob Marije Stare daruje Miro Petelin 20.000 lir za amaterski oder Jaka Štoka.

Ob priložnosti srečanja borcev, aktivistov in internancev v Dolini daruje Angel Veljak 10.000 lir za KD Valentin Vodnik.

V spomin na pok. Marijo Stare darujeta Brža in Pepi Čuk 20.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

V spomin na Angelo Zagar in Antona Kalca daruje družina Zvanko 10.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

V spomin na očeta Zorka Rebulu daruje sin Jožko z družino 20.000 za SK Kras in 20.000 lir za Skupnost Opčine.

Ob obletnici smrti Cecilije Batič darujeta brat Josip in sestra Pavla 20.000 za spomenik padlim v NOB iz Kriza, 10.000 za pevski zbor Vesna in 10.000 lir za Godbo na pihala Kriz.

V spomin na pok. Ljuzeta Roškerja darujeta sestra Anica in Srečka O-kretič 50.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

Namesto cvetja na grob Marije Stare darujeta za SD Kontovel: Giulio in Mirela 10.000, Katy in Ado 10.000, Zarko in Marina 10.000, Mirko in Milena 10.000 ter Savica in Ot-lavio Verzinella 10.000 lir.

V spomin na pok. Marijo Stare darujeta za SD Kontovel: Mario in Ginka 10.000, Olga in Stojan 10.000, Pepi Štoka 10.000 in Vinko ter Anica 30.000 lir.

Klapa s Kontovele daruje 32.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na pok. Antona Kalca darujeta sosedje Vovkovi 10.000, Kra-ljevi 10.000 in Baronovi 10.000 lir za SD Zarja.

Svetko in Valeria darujeta 15.000 lir za SD Zarja.

Ob nabiralni akciji za SZ Sloga darujeta pekarna Zdenka Marc 20 tisoč in mesnica Mevlja 20.000 lir za SZ Sloga.

Namesto cvetja na grob Antona Kalca daruje družina Drnovšek, Vidali in Barbo 20.000 za KD Lipa in 20.000 lir za cerkev v Bazovici.

Namesto cvetja na grob Antona Kalca daruje Ivanka Grgič (Gudro-va) 10.000 lir za KD Lipa.

Dr. Mašera daruje 50.000 lir za nakup opreme za Kulturni dom v Gorici.

Ob 2. obletnici smrti Josipine Smol-tak daruje tov. Alojzija 5.000 lir za Zvezo žena Mačkolje.

Ob priliki praznovanja 50-letnice poroke darujeta Gabriella in Alojz Sedmak 25.000 za spomenik padlim v NOB iz Kriza, 25.000 za Godbo na pihala Vesna, 25.000 za ženski pevski zbor Vesna in 25.000 za SD Mladina.

V počastitev spomina pok. Marije Gerlanc vd. Stare in pok. Emila Regenta darujeta Anica in Drago Štoka 10.000 lir za SD Kontovel.

Slava Slavec (Bojuncer) daruje 10.000 lir za Zvezo žena Mačkolje.

V spomin na Marijo Gerlanc vd. Stare darujeta Marija in Mitja Bitez-nik 30.000 lir za Amaterski oder Jaka Štoka.

V spomin na pok. Marijo Stare darujeta Vasilij in Marija 15.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na drago sestro Nado in na brata Danila in Mirka Godina darujeta sestra Vida in Milci Godi-na 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na dragega moža Vla-dimira Godina daruje žena Elvira 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Patricija Košto darujeta strica Nino 20.000 lir za ženski pevski zbor Vesna.

Za Kulturni dom Prosek - Kontovel darujeta Dramska skupina Prosek - Kontovel 50.000, Just Fabjan 50.000 in Leopold Vatovec 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Marije Stare daruje Angel Škerk 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Ob priliki podelitve priznanj ak-tivistom daruje Divina Červani 10 tisoč lir za KD F. Prešeren.

V spomin na pok. Slavo Sancin daruje družina Grbec - Patrizio 10 tisoč lir za KD Ivan Grbec - Skedenj, za SZ Sloga.

V spomin na Gizelo Doria daruje Draga Kukanje 20.000 lir za pevski zbor Igo Gruden.

Namesto cvetja na grob Antona Kalca daruje Stanko Grgič (Kranc) 20.000 lir za Gospodarsko zadrugo v Bazovici.

Namesto cvetja na grob Gilde Spanger daruje ženski pevski zbor SKD Tabor 57.000 lir za SKD Tabor.

Namesto cvetja na grob Marije Stare daruje družina Ladija Pete-lina 20.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na Marijo Stare daruje Marija Štoka Čuk 10.000 lir za God-beno društvo Prosek.

Ob 2. obletnici smrti mame Marije in v spomin na očeta in brata Ivana daruje Cveto Ukmar z družino 10.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

Namesto cvetja na grob Marije Gerlanc vd. Stare daruje Edi Kem-perle z družino 10.000 lir za SD Kon-tovel.

V spomin na Marijo Stare daruje Nada Kemperle 5.000 lir za SD Kon-tovel.

Namesto cvetja na grob Marije Stare daruje družina Zerilli 20.000 lir za ženski pevski zbor Prosek - Kontovel.

Ob 11. obletnici smrti nepozabne žene in mame Franciške Rapotec daruje družina 10.000 lir za PD Slo-venec in 10.000 lir za spomenik pad-im v NOB iz Boršta.

V počastitev spomina Marije Stare darujeta za Dijaško matico: Alojz, Angela, Mariela Cijak 30.000 in Ma-dimira Godina daruje žena Elvira 20.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Antona Kalca darujeta Karlo in Stefanija Kalc 10.000 lir za Gospodarsko za-drugo v Bazovici.

V spomin na padle borce darujeta Keti in Alvira Tenčec 44.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Kriz.

Za SZ Sloga darujeta: Pepi Čuk (Libriera moderna) 20.000, trgovina z delikatesami Sergio Hrovatin 5.000, Albert Kralj (Trebeč) 225) 10.000, družina Filipovič 10.000, Livio Sossi 5.000 in Albert Čuk 4.000 lir.

Za novo pokrito ploščo SD Polet darujeta: podjetje Resim 1.000.000, Robi Zobec 10.000, Guido Sclip 30.000, Marčelo Malalan 120.000, Sonja Ci-bi 5.000, Marko Kros 10.000, Silvano Čuk 5.000, Albin Vasilik 10.000, Jordan Capponi 10.000, Dario Bensi 10 tisoč, Miloš Košta 10.000, Danilo Milkovič 10.000, Igor Čuk 10.000, Marjano Štepan 10.000 in Marjan Giacini 10.000 lir.

Droserija Ivan Škabar daruje 50 tisoč lir za SD Polet.

Namesto cvetja na grob Gilde Spangher darujeta uslužbenci društvene prodajalne na Opčinah 40 ti-soč za SKD Tabor in 45.000 za ženski pevski zbor Tabor, ter družina Benčina 15.000 za ženski pevski zbor Tabor in 15.000 lir za SZ Sloga.

FODERAMI
A. PERTOT
Ul. Ginnastica 22
TRST
•
NUDIMO VAM
NE SAMO PODLOGE,
AMPAK TUDI ŽENSKO OBLEKE,
MOSKO IN ŽENSKO PERILO,
MAJICE, SRAJCE ITD.
VSE PO ZELO UGODNIH CENAH.

MEHANIČNA DELAVNICA
OFF.
S. RENAR
BANI (Trst), 98 - Tel. 211446
specializirana delavnica
za vsa mehanična,
kovinarska in kovaška dela

ISOVER JE TU
Za izolacijo podstrešja ISOVER RCB
JE TU
Za izolacijo z zunanje strani sistem POYTON ISOVER
JE TU
Za izolacijo sten z notranje strani CALIBEL
JE TU
Za izolacijo cevi GAPPTEL TEL 371
ISOVER. Izolacijska sredstva za termično in akustično izolacijo iz steklene volne podjetja Balzaretto Modigliani
Velika prodajna mreža za varčevanje energije
ISOVER JE TU pri podjetju CECHE
Trst - Ul. della Tesa 6 - Tel. 763-886

OBUTVE — USNJENI IZDELKI
IGOR
Fernetiči, 14 — tel. 211621 — TRST

ORVISI
bogata izbira ugostitvenih
igrač za Miklavža
TRST — UL. PONCHIELLI 3

ADOLJAK
MARIJA
KURIRSKA
NABREŽINA
PRODAJNA GALERIJA
KRASKEGA POHISTVA
(skrinje, skledniki, vintle
in kuhinjske kredence)
Bogata izbira izdelkov
iz lesa in keramike ter
ročnih del s kraškimi motivi,
primerni za vsakršno darilo.
Cesta
NABREŽINA - SEMPOLAJ
(100 m po železniškem prehodu)
tel. 206282

DARWIL
KUPUJE
TUDI RABLJENO ZLATO
in plača do 14.000 lir za gram
korali - najvišja cena
odkup polja
TRST
Trg Sv. Antona 4 (2. nadstropje)

CASTEL
Drevored XX Settembre 67/b
telefon: 573098 — TRST
ŠTETILNIKI S CENTRALNIM
GRETEM NA PREGOJ
IN DRVA
od 12.000 Kcal. do 25.000 Kcal.

M. C. P.
Ul. S. Francesco 9
PREDSTAVI
NAJBOLJŠE ZNAMKE
TAPISONOV
IN ZIDNIH TAPET

Cremcaffè PRIMO ROVIS
Nudi pravim ljubiteljem kave
1. široko izbiro najboljših kave
2. najbolj ugodne cene, ki se ujemajo s kakovostjo kave
3. dnevno sveže praženo kavo na vašem domu
in se obveže, da bo ohranilo nespremenjene cene
SKODELICA KAVE 250 lir
Kavne mešanice CREMCAFFÈ so vam na razpolago v degu-staciji na Trgu Goldoni št. 10 ter v vseh trgovinah, super-marketih in kavarnah.
VATOVEC
UL. MACHIAVELLI 28
TRST - TEL. 69076

ROLICH
NABREŽINA
Kamnelomi 35/c — Tel. 20-03-71
KERAMIČNE PLOŠČICE
SANTARIJE

PELLICCERIA CERO
priporočena trgovina
za vaše nakupe
KRZNA JOPE
elegantni modeli
najboljše kakovosti
NASITKI vseh vrst.
Bogata izbira
Najnižje cene v naši deželi
TRST - Viale XX. settembre 16
Tel. 796 301

ZA VSAKOGAR
NEKAJ POSEBNEGA
optika
Viki
foto-kino
kontaktne leče
Ul. Buonarroti 6
(prečna UL. Rossetti)
TRST Telefon 77-29 96

Oprema stanovanja je stvar okusa.
Mi vam lahko svetujemo
s svojimi izkušnjami
in široko izbiro pohištva.
EDI MOBILI
Ul. Balamonti 3 — telefon: 820766
TRST Ul. Di Vittorio 12 — telefon: 813301
Zastopnik
sedelne garniture
BUSNELL

Domus Carso
A. FLORAMO Nagrada «Preferenza Trieste 1981»
Je razlika...
ne razpolagamo samo z bogato izbiro vsakovrstnih tipov
ploščic - keramičnih izdelkov - tlakov - in oblog, ampak
tudi na vašo željo vam jih polagamo.
Je razlika...
ker imamo na razpolago v skladišču plinske peč, peč
na kurilno olje, vodovodne pipe, bojlerje,
sanitarije, boxe za prho in ogledala ter
načrtujemo vsakovrstne ogrevalne instalacije in jih
namestimo.
Poleg tega...
kamini za ogrevanje celotnega stanovanja.
Brezplačni načrti in predračuni.
Trgovina in razstava
OPČINE - Ul. Nazionale 71
Zaprto ob ponedeljkih
Tel. 212-000 - TRST